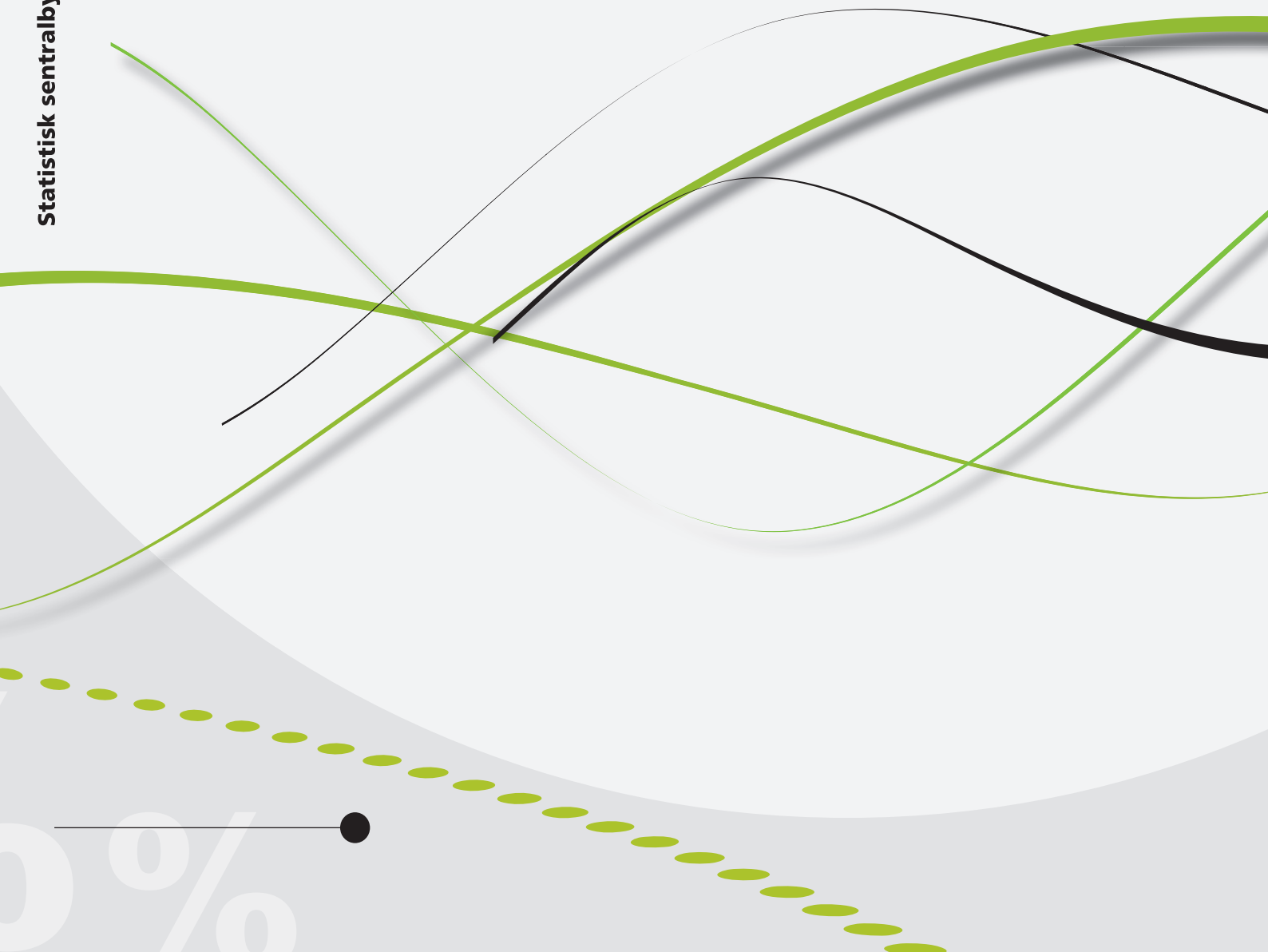

Alice Steinkellner

Befolkningens utdanningsnivå og arbeidsmarkedsstatus

Alice Steinkellner

**Befolkningens utdanningsnivå og
arbeidsmarkedsstatus**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal	Oppgave mangler	..
Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler foreløpig	...
Publisert mars 2015	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-9112-8 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-9113-5 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten presenterer statistikk og analyser som skal belyse innvandreres utdanningsnivå sammenlignet med resten av befolkningen sett i sammenheng med tilknytning til arbeidsmarkedet og spesielt dem som står utenfor arbeidsstyrken.

For en stor del innvandrere har det lenge manglet data om utdanning. Derfor ble det i perioden 2011 til 2013 gjennomført en spørreundersøkelse for å kartlegge hvilken utdanning innvandrere har fullført før innvandring til Norge. På grunnlag av spørreundersøkelsen ble registeret over befolkningens utdanningsnivå oppdatert. Dette er den tredje rapporten etter spørreundersøkelsen. Den første rapporten (Steinkellner og Holseter 2013) tok spesielt for seg aldersgruppen 25-49 år, mens den andre rapporten (Steinkellner 2013) presenterte statistikk og analyser av hvordan innvandrerelev og norskfødte elever med innvandrerforeldre presterer i grunnskolen sammenlignet med de øvrige elevene. Her var utgangspunktet de nasjonale prøvene for 8. klassetrinn i grunnskolen i 2012 og oppnådde grunnskolepoeng ved avsluttet 10. klasse samme år.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har finansiert arbeidet.

Statistisk sentralbyrå, 2. mars 2015

Torjørn Hægeland

Sammendrag

Denne rapporten presenterer statistikk og analyser som inkluderer opplysninger som er fremkommet i spørreundersøkelsene om utdanning fullført i utlandet. Før undersøkelsene hadde nesten en av to innvandrere ukjent utdanning i utdanningsregisteret. Selv om resultatet av undersøkelsene var flere utdanningsopplysninger, er fortsatt utdanningen til en av fem innvandrere ukjent. Denne rapporten gir en oversikt over hva som kjennetegner dem med ukjent utdanning og hva vi nå vet om befolkningens høyeste fullførte utdanning. Der det gis prosenttall inngår bare dem vi vet utdanningen til. Det er flest uoppgitte blant arbeidsinnvandrere fra EU-land i Øst-Europa med kort botid. Blant innvandrere med kjent utdanning fra Polen, som er det landet som dominerer antallet med uoppgitt utdanning, har 55 prosent videregående og 32 prosent høyere utdanning som høyeste fullførte utdanning. Over 46 prosent av dem med ukjent utdanning, er innvandrere fra Østeuropeiske land. Asia med Tyrkia, med 22 prosent av de uoppgitte, er den nest største regionen blant dem med ukjent utdanning.

Rapporten gir beskrivende statistikk om innvandrernes utdanningsnivå og tilknytning til arbeidsmarkedet i fjerde kvartal 2012 for personer i alderen 25-66 år.

En av fire av de 445 000 bosatte innvandrerne i alderen 25-66 år har fullført utdanningen sin her i landet, og Norge er dermed det største fullføringslandet for bosatte innvandrere. Polen er det desidert største fullføringslandet utenfor Norge. Dette henger naturligvis sammen med at de polske innvandrerne er den klart største gruppen. Deretter kommer Sverige og Litauen.

Andelen sysselsatte innvandrere er lavere enn tilsvarende andel i resten av befolkningen, og for menn og kvinner er andelen henholdsvis 10 og 16 prosentpoeng lavere. En høyere andel innvandrere er utenfor arbeidsstyrken, og 32 prosent av innvandrerkvinner i alderen 25 til 66 år står utenfor arbeidsstyrken, mens 20 prosent av kvinnene i resten av befolkningen står utenfor. Sammenlignet med sysselsatte innvandrere har innvandrere utenfor arbeidsstyrken en større andel på lavere utdanningsnivå for alle aldersgrupper. De har også en høyere andel som ikke har fullført noen utdanning. Blant innvandrere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning, er 57 prosent sysselsatt og 35 prosent utenfor arbeidsstyrken. Resten er i ordinær utdanning eller er registrert ledige. Innvandrere med lang høyere utdanning har en sysselsettingsandel på 81 prosent.

Majoritetsbefolkningen har en lavere andel med lang høyere utdanning enn de to andre landgruppene. Henholdsvis 14 prosent og 21 prosent av sysselsatte innvandrere fra Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkludert Tyrkia), Afrika, Sør og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand og EU/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand har lang høyere utdanning, mens den tilsvarende andelen blant resten av befolkningen er 11 prosent. Hver fjerde sysselsatte innvandrer fra Afrika, Asia osv. har kort høyere utdanning, mens for sysselsatte innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv. og resten av befolkningen har hhv. 29 og 30 prosent kort høyere utdanning. 31 prosent av sysselsatte innvandrere 25 til 66 år fra Afrika, Asia osv. har grunnskolenivå som høyeste fullførte utdanning. Dette er høyt sammenlignet med sysselsatte innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv. og resten av befolkningen som har hhv. 12 og 15 prosent.

Blant innvandrere fra noen av de største enkeltlandene er det en høy andel med lite skolegang. Dette gjelder spesielt innvandrere fra Somalia, Afghanistan, Pakistan og Irak, hvor de fleste har utdanning på grunnskolenivå og en høy andel ikke har noen fullført utdanning. Blant ikke-sysselsatte kvinner fra Afghanistan og Somalia, står hhv. 30 og 25 prosent uten noen fullført utdanning og 47 og 58 prosent har grunnskole som høyeste fullførte utdanning.

I motsatt ende av skalaen finner vi innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania som har et høyere utdanningsnivå enn resten av befolkningen. 75 prosent av mennene og 80 prosent av kvinnene har høyere utdanning, mens i resten av befolkningen har 34 prosent av mennene og 47 prosent av kvinnene høyere utdanning.

Abstract

This report presents statistics and analyses that are based on data obtained from the surveys on education completed abroad. Before the surveys the education of almost one of two immigrants was unknown in the level of education register. Even though the results of the surveys were more information, the education level of one out of five is still unknown. The report presents an overview over those with an unknown education and what we know about the population's highest level of education. The percentage figures only refer to those we know the education. The correlation between immigrants' education level and their participation in the labour market in the fourth quarter of 2012 are examined here, but not the cause and effect.

One in four of the 445 000 immigrants resident in Norway aged 25-66 years completed their education in this country. Norway is therefore the largest completion country for immigrants residing in Norway. Poland is by far the largest completion country outside Norway. This is naturally related to the fact that Polish immigrants have an absolute majority, and these are followed by Swedish and Lithuanian nationals.

In 2012, employment was lower among immigrants than the rest of the population. The share for male and female immigrants is 10 and 16 percentage points lower respectively than for the rest of the population. The share outside the labour force is higher for immigrants than for the rest of the population. For female immigrants, the share that is outside the labour force is 12 percentage points higher than for the rest of the women. Compared with immigrants employed, the share of immigrants outside the labour force with a lower education level is greater in all age groups. This group also has a higher share of persons who have not completed any education.

Fourteen per cent of employed immigrants from Europe except EU/EFTA, Asia, Turkey, Africa, South- and Central-America, Oceania except Australia and New Zealand have a long higher education, while the corresponding share among the rest of the population is 11 per cent. The share for employed immigrants from the EU/EFTA, North America, Australia and New Zealand with a long higher education is 21 per cent. With regard to short higher education and upper secondary education, the rest of the population has the highest share. One in every four employed immigrants from Africa, Asia etc. have a short higher education, while for employed immigrants from the EU, North America etc. and the rest of the population, the corresponding figures are 29 and 30 per cent respectively. Additionally, employed immigrants from Africa, Asia, etc. have the greatest share of persons with a lower secondary education as their highest completed education. A total of 31 per cent have only a lower secondary education. This share is high compared to employed immigrants from the EU, North America etc. and the rest of the population, who have 12 and 15 per cent respectively.

A high share of immigrants from some of the largest countries has only a basic education. This is particularly the case among immigrants from Somalia, Afghanistan, Pakistan and Iraq, where most have a lower secondary education and a high share have not completed any education. Among women from Afghanistan and Somalia who are not in employment, 30 and 25 per cent respectively have no completed education and 47 and 58 per cent have completed a lower secondary education.

At the opposite end of the scale are immigrants from North America and Oceania, who have a higher level of education than the rest of the population. Seventy-five per cent of the men and 80 per cent of the women have a higher education. Compared with the rest of the non-immigrant population, this is high. For the latter group, 34 per cent of the men and 47 per cent of the women have a higher education.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Tema for rapporten.....	7
1.2. Bakgrunn.....	7
1.3. Definisjoner og avgrensninger.....	8
1.4. Datagrunnlag.....	10
1.5. Feilkilder og usikkerhet.....	10
1.6. Oppsummering av kapittelet.....	14
2. Populasjonen	14
3. Utdanning	16
3.1. Flere innvandrere med høy og lav utdanning	16
3.2. Kjønnforskjeller.....	17
3.3. En av fire fullført i Norge.....	18
4. Arbeidsmarkedstilknytning og utdanningsnivå	18
4.1. Innvandrernes tilknytning til arbeidsmarkedet	19
4.2. Sysselsatte og utdanning	21
4.3. Personer utenfor arbeidsstyrken	24
4.4. Oppsummering av kapittelet.....	30
5. Landbakgrunn og utdanningsnivå	31
5.1. Landgrupper og utdanning	31
5.2. Regioner og utdanning	33
5.3. Noen av de største landene	35
Referanser	38
Vedlegg A: Tabeller	40
Vedlegg B. Spørreskjema	50
Figurregister	52
Tabellregister	53

1. Innledning

1.1. Tema for rapporten

Formålet med rapporten er å beskrive utdanningen til innvandrere med ulik tilknytning til arbeidsmarkedet, spesielt dem som står utenfor arbeidsstyrken, sammenlignet med resten av befolkningen og kvantifisere forskjeller. Hva gir utdanningsstatistikken oss av opplysninger om disse gruppene? Vi ønsker å ta med kjennetegn som utdanningsnivå, fagfelt, alder, kjønn, botid, innvandringsgrunn og landbakgrunn. Formålet er å belyse statistikken på området og ikke nødvendigvis å angi årsak og virkning. Til dette formålet har vi utarbeidet tabeller over arbeidsmarkedsstatus og fullført utdanning for personer i alderen 25-66 år som er registrert bosatt i Norge i fjerde kvartal i 2012. Vedleggstabellene er et supplement til figurene i teksten og det er angitt når figurenes tallgrunnlag er lagt ved som tabell.

Denne rapporten presenterer utvidet statistikk og analyser om utdanningsnivå sett i sammenheng med tilknytning til arbeidsmarkedet.

1.2. Bakgrunn

Mangel på utdanningsopplysninger for innvandrere har i mange år gjort det vanskelig å analysere problemstillinger hvor utdanning inngår. Utdanningsnivå inngår som en viktig variabel i mange av SSBs statistikker og analyser i tillegg til utdanningsstatistikken. Blant annet Folke- og boligtellingsene, leveårsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk, inntektsstatistikk med mer. Utdanning er en viktig faktor i studier av sosial ulikhet. Det har eksistert et godt datamateriale for personer som har tatt sin utdanning i Norge, og andelen med uoppgitt utdanning har vært veldig liten blant dem. Høsten 2010, som var året før spørreundersøkelsen i 2011, var andelen med uoppgitt utdanningsnivå 43 prosent blant innvandrere. Det har ikke eksistert egnede datakilder for innhenting av innvandreres utdanning. Dette har ført til en skjevhet i datagrunnlaget som har gjort det vanskelig å presentere et godt bilde av ulike grupper og befolkningen som helhet i statistikken. Derfor gjennomførte SSB i 2011/2012 en spørreundersøkelse blant mer enn 218 000 innvandrere på 20 år og eldre som SSB ikke hadde utdanningsopplysninger om (Steinkellner og Holt 2013). Året etter ble det gjennomført en mindre oppfølgingsundersøkelse om hvilken utdanning de hadde fullført i utlandet før innvandring til Norge.

I spørreundersøkelsene var det mulig å svare både på nett- og papirskjema, og spørsmålene dreide seg om hvilken utdanning innvandrerne hadde fullført i utlandet før innvandring til Norge og i hvilket land utdanningen var fullført. Her gikk det også frem om det ikke var fullført noen form for utdanning. I spørreskjemaet inngikk det spørsmål om hvilket nivå utdanningen var fullført på, fagfelt og når utdanningen var fullført. Svarene fra spørreundersøkelsene har bidratt til redusert andel med uoppgitte i registeret over befolkningens utdanningsnivå. Etter undersøkelsene var uoppgittandelen gått ned fra 43 prosent til 20 prosent. På grunnlag av svarene fra spørreundersøkelsen ble registeret over befolkningens utdanning oppdatert, og det var mulig å oppdatere registeret bakover i tid. Dette førte til at SSB utvidet utdanningsstatistikken for innvandrere. I SSBs statistikkbank er det nå også tabeller over innvandrernes utdanningsnivå. Databasen er blitt oppdatert bakover i tid, slik at det gis et riktigere bilde av fullført utdanning for de årene det finnes data om utdanning.

Siden et av de viktigste målene for integreringspolitikken er å øke sysselsettingen blant innvandrere (Meld. St. 6, 2012-2013), er det blant annet viktig å ha et godt kunnskapsgrunnlag når det gjelder sammenhengen mellom utdanningsnivå og tilknytning til arbeidsmarkedet.

1.3. Definisjoner og avgrensninger

Betegnelsene vi bruker for innvandringskategoriene er i tråd med SSBs ”Standard for gruppering av personer etter innvandringsbakgrunn”. Rapporten omhandler personer som er bosatt i Norge i referanseuka, som er uke 47 i 2012.

<i>Sysselsatte</i>	Vi definerer sysselsatte som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken i november (uke 47) i 2012, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende. Personer som er inne til førstegangs militær- eller sivil-tjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte. Sysselsatte er summen av lønns-takere og selvstendig næringsdrivende. Innvandrernes eventuelle overkvalifisering, om innvandrerne har jobb i forhold til sine kvalifikasjoner, er interessant, men dette er blitt belyst i et annet prosjekt i SSB (Villund 2014), og er ikke innenfor oppdraget i dette prosjektet. Det er heller ikke innenfor dette oppdraget å foreslå tiltak for å øke sysselsettingen blant innvandrere. Her er oppdraget å vise sysselsettingens størrelse og andeler for innvandrere og resten av befolkningen.
<i>Registrerte ledige</i>	Personer som defineres som «registrerte ledige» er arbeidsføre personer som søker inntektsgivende arbeid ved NAV og ellers er disponible for det arbeidet som søkes. I tillegg må personene ha vært uten inntektsgivende arbeid de siste to ukene.
<i>Arbeidsstyrken</i>	Summen av de sysselsatte og de registrerte arbeidsledige utgjør arbeidsstyrken.
<i>Utenfor arbeidsstyrken</i>	Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken (SSB 2013a) definerer dem som er utenfor arbeidsstyrken som dem som verken er sysselsatt eller registrert ledige. Dette innebærer at personer som f. eks. er trygdede, hjemmearbeidende, under utdanning, i svart arbeid, uregistrerte ledige og innsatte, er utenfor arbeidsstyrken. I denne rapporten vil vi ikke inkludere de som er under ordinær utdanning i gruppen omtalt som personer som er «utenfor arbeidsstyrken» (se kapittel 4). Vi vil ikke gå inn på økonomiske stønader i denne rapporten pga. at det ikke har vært ressurser til en tilstrekkelig klargjørende behandling av dette temaet i dette prosjektet. Arbeidet ville i så fall også ha overlappet annet arbeid utført i SSB i den siste tiden. Økonomiske stønader er behandlet i rapporten «Innvandrere med svak tilknytning til arbeidsmarkedet – hvem er de?» (Horgen 2014). Her vil vi se på utdanningsnivået til dem utenfor arbeidsstyrken sammenlignet med resten av befolkningen.
<i>Videregående utdanning</i>	Dette er nivået mellom grunnskole og universitet- og høyskole. I statistikken over befolkningens utdanning inkluderes nivået påbygging til videregående utdanning, som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning.
<i>Høyere utdanningsnivå</i>	Dette nivået er todelt. Universitets- og høyskoleutdanninger på lavere nivå er i statistikken definert til å være utdanninger med en varighet på fire år eller mindre og omtales som kort høyere utdanning. F. eks. inngår bachelorgrader her. Universitets- og høyskoleutdanninger på høyere nivå er utdanninger med en varighet på mer enn fire år, f. eks. mastergrader, og omtales som lang høyere utdanning. Forskerutdanninger er inkludert i lang høyere utdanning.
<i>Landgrupper</i>	Når vi todeler innvandreres landbakgrunn, bruker vi betegnelsene: 1. EU, Nord-Amerika osv. når vi mener EU/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. 2. Afrika, Asia osv. når vi mener Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkludert Tyrkia), Afrika, Sør og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.
<i>Innvandrere</i>	Dette er personer som er bosatte i Norge og som har innvandret til Norge, men er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre.

<i>Landbakgrunn</i>	Landbakgrunn er for innvandrere deres fødeland. For norskfødte med innvandrerforeldre er det foreldrenes fødeland som er landbakgrunn, og hvis far og mors landbakgrunn er forskjellig, er det mors landbakgrunn som gjelder. Norskfødte skilles ikke ut som egen gruppe her.
<i>Norskfødte med innvandrerforeldre</i>	Personer i denne gruppen er født i Norge og har to foreldre som er født i utlandet, og i tillegg fire besteforeldre som er født i utlandet. Norskfødte med innvandrerforeldre består for det meste av unge personer. I denne rapporten brukes ikke denne gruppen som en egen gruppe, men inngår i resten av befolkningen og omtales i kapittel 2.
<i>Resten av befolkningen</i>	Majoriteten eller «resten av befolkningen» er alle som ikke er innvandrere og brukes synonymt. Vi bruker en todeling, slik at norskfødte med innvandrerforeldre også inngår i resten av befolkningen.
<i>Innvandringsgrunn</i>	Innvandringsgrunn er grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i registreringer i utlendingsforvaltningens registre, og slik en ellers kan avlede den fra ulike relevante variabler. Variabelen er altså laget i SSB for demografisk bruk, og avspeiler ikke direkte de litt mer juridisk orienterte registreringene i Utlendingsforvaltningen (Dzamarija, M. T. 2013). Innvandringsgrunn omfatter her alle innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som innvandret til Norge for første gang i perioden 1990-2012, slik at for nordiske statsborgere har vi ingen innvandringsgrunn. Innvandringsgrunn for perioden før 1990, finnes heller ikke. Arbeidstakere på korttidsopphold, det vil si under seks måneder, registreres ikke som bosatte i Norge og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring (SSB 2013d). I tabellene over innvandringsgrunn er uoppgitte utelukkende de fra de nye EØS-landene, og utelukkende de med innvandringsår 2009 eller 2010. Dette skyldes nye registreringsregler for EU/EØS- borgere. Fra 1. oktober 2009 trenger ikke disse å søke om oppholdstillatelse i Norge. De skal i en overgangsperiode registrere oppholdet sitt i den såkalte EØS-basen. I 2010 har antallet uoppgitte sunket til bare 147 og i 2011 er det ingen uoppgitte. Utlendingsdatabasen i Utlendingsdirektoratet er den viktigste kilden til informasjon om innvandringsgrunn (Dzamarija, M. T. 2013).
<i>Familieinnvandring</i>	Omfatter personer som har fått opphold i Norge med en begrunnelse for oppholdet basert på familiegjenforening eller familieetablering. Ved familieinnvandring er referansepersonen den som bor i Norge, eller den som en familieinnvandrer kommer sammen med. Klassifiseringen av familieinnvandrere er i hovedsak basert på de registreringer i Utlendingsdatabasen, samt en vurdering av innvanderens egen og referansepersonens første innvandringsdato og vigselsdato (der det er relevant).
<i>Arbeidsinnvandring</i>	Omfatter personer som har fått opphold i Norge på bakgrunn av en arbeidstillatelse eller er underlagt registreringsordningen for EU/EØS/EFTA-borgere. Arbeidstillatelse gis til ikke-nordiske statsborgere når formålet med oppholdet er å arbeide i Norge. Arbeidstillatelse kan gis til personer over 15 år som fyller vilkårene for dette etter utlendingsloven (Dzamarija, M. T. 2013).
<i>Flukt som innvandringsgrunn</i>	Omfatter personer som har fått opphold i Norge, og hvor flukt har vært gitt som årsak til søknaden om opphold. I SSBs offisielle statistikk over innvandringsgrunn, omfatter «flukt» de personene som har fått beskyttelse i Norge uten hensyn til om personene har fått flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen. Gruppen omfatter alle personer som har fått en tillatelse etter søknad om asyl, inkludert de som har fått opphold på humanitært grunnlag og de som har fått kollektiv beskyttelse. Overføringsflyktninger som har fått opphold på humanitært grunnlag er også inkludert.

<i>Utdanning som innvandringsgrunn</i>	Omfatter i hovedsak studenter, men også praktikanter og aupairer. Mange av disse tillatelsene er av kortere varighet og danner i utgangspunktet ikke grunnlag for permanent bosetting i Norge, men det kan ofte være innledningen til et lengre opphold. Studenter fra EØS/EFTA er underlagt registreringsordningen, og trenger ikke å søke om tillatelse.
<i>Annen innvandring</i>	I tillegg kommer noen vedtaksgrunner som ikke lar seg klassifisere i de andre hovedgrunnene. Personer som får tillatelse etter andre rimelighetsgrunner faller inn under denne gruppen.

1.4. Datagrunnlag

Utdanningsdata

Statistikk om utdanning er basert på Statistisk sentralbyrås register over befolkningens utdanningsnivå (BU). Opplysningene kommer fra lærestedene selv som rapporterer om fullførte utdanninger og fra diverse administrative registre. Noen av disse er Statens lånekasse for utdanning, Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker (DUF), Statens autorisasjonsregister for helsepersonell, Nasjonal vitnemålsdatabase m. fl.

Sysselsettingsdata

Opplysninger om status på arbeidsmarkedet blir hentet fra sysselsettingsstatistikken. Data for den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er basert på flere ulike registre. De viktigste er NAVs Arbeidsgiver- og arbeidstakerregister (Aa-register), lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO), selvangivelsesregisteret, Enhetsregisteret og registeret over vernepliktige og sivilarbeidere fra henholdsvis Vernepliktsverket og Siviltjenesteadministrasjonen.

Aa-registeret er hovedkilden til data om lønnstakere, men lønns- og trekkoppgaverregisteret utgjør et viktig supplement ved at det fanger opp lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til Aa-registeret (SSB 2013a). Selvangivelsesregisteret er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret gir opplysninger om bedriftene der de sysselsatte arbeider. I tillegg benyttes supplerende data fra en rekke andre kilder for å kvalitetssikre data fra registrene. NAVs ARENA-registeret som gir data om arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, registre over ansatte i stat i kommune, lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor, sykefraværsregisteret mv.

Avgrensningen av sysselsatte er altså basert på en rekke ulike kilder, og det er bygget opp et system i SSB for en samlet utnyttning av disse. Systemene omfatter moduler for konsistensbehandling mellom ulike datakilder, valg av viktigste arbeidsforhold og klassifisering som sysselsatt (SSB 2013c).

1.5. Feilkilder og usikkerhet

I alle spørreundersøkelser kan det oppstå feilkilder, også i spørreundersøkelsen om utdanning fullført i utlandet. Det har vært lagt ned mye arbeid i å få spørreskjemaet så tydelig og enkelt som mulig. Tilsvarende undersøkelser har vært gjennomført to ganger tidligere (SSB 2003, Lie 2003, Dalheim 2002 og Vassenden, E. 1991) og det har vært gjennomført pilotundersøkelser. Det var også en omfattende svar-tjeneste i tilknytning til undersøkelsen. Feil kan likevel aldri utelukkes. Utdanningssystemene i forskjellige land er bygd opp på ulike måter, noe som kan føre til misforståelser i tolkningen av spørsmål. Utfyllingsfeil kan skje i enhver spørreundersøkelse, selv om vi oppfatter skjemaet som kort og enkelt.

På datafila består utdanningskoden av en sekssifret kode hvor første siffer angir utdanningens nivå og andre siffer angir på hvilket fagfelt utdanningen er fullført. De resterende sifrene angir utdanningen mer spesifikt. Alle seks sifrene angir enkeltutdanninger. I undersøkelsen om utdanning ble det spurt om utdanningsnivå

og fagfelt. For personer som SSB har fått data for gjennom spørreundersøkelsen, begrenser opplysningene om fullført utdanning seg til hvilket nivå og innenfor hvilket fagfelt utdanningen er fullført.

Etter spørreundersøkelsen finnes det fortsatt personer med uoppgitte utdanningsopplysninger i registerdataene, og dette innebærer noe usikkerhet i forhold til resultatene og tolkningen av tallene. I alle tabeller over utdanningsnivå der det er regnet ut andeler, er andelene regnet ut på grunnlag av personer med kjent utdanningsnivå. Per oktober 2012 mangler SSB fortsatt utdanningsopplysninger for 21 prosent av innvandrerne. Til sammenligning er andelen med uoppgitt utdanningsnivå for resten av befolkningen på mindre enn 0,4 prosent for aldersgruppen 25-66 år. Dette betyr at datakvaliteten er dårligere for innvandrere enn for resten av befolkningen. Vi vil vise hvordan manglende data fordeler seg blant innvandrere og hva som kjennetegner innvandrere med uoppgitt utdanningsnivå.

Manglende data

Tabell 1.1 viser antall og andel innvandrere med uoppgitt utdanningsnivå fordelt på verdensregion. Vi ser at andelen med uoppgitt utdanning blant innvandrere fra EU-landene i Øst-Europa skiller seg markert fra de andre regionene ved at andel uoppgitte er mye større for denne regionen enn andelen uoppgitte fra de andre regionene. Det mangler utdanningsopplysninger for knapt 37 prosent av innvandrerne fra disse landene. Regionen med den minste andelen uoppgitte, er Øst-Europa utenfor EU. Blant innvandrere fra denne regionen mangler utdanningsopplysninger for «bare» 11 prosent.

For enkelte land er mangelen spesielt stor. Det gjelder for Estland og Latvia. For disse to landene mangler det utdanningsopplysninger for om lag halvparten av innvandrerne, henholdsvis 51 og 49 prosent (se vedleggstabell A1). Også innvandrere fra Slovakia (40 prosent), Litauen (39 prosent) og Polen (35 prosent) har veldig høy andel med uoppgitt utdanning. Estland, Latvia og Slovakia er små grupper og bidrar derfor ikke så mye til det totale antallet uoppgitte. Det er de polske som bidrar mest til det totale antallet uoppgitte pga. at gruppen er mye større enn gruppene fra Estland og Latvia. Polske innvandrere er den klart største gruppen med 62 500 innvandrere i alderen 25-66 år. Til sammenligning er svenskene, som er den nest største gruppen, under halvparten så mange, med 26 500 bosatte. Innvandrere fra Estland og Latvia som er i denne aldersgruppen, teller bare totalt henholdsvis om lag 3 400 og 5 900 personer.

Blant de største innvandrerlandene i Norge, har landene Vietnam, Iran og Russland forholdsvis liten uoppgittandel på om lag 10-11 prosent (1 200- 1 300 personer).

Tabell 1.1. Innvandrere 25-66 år etter verdensregion i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

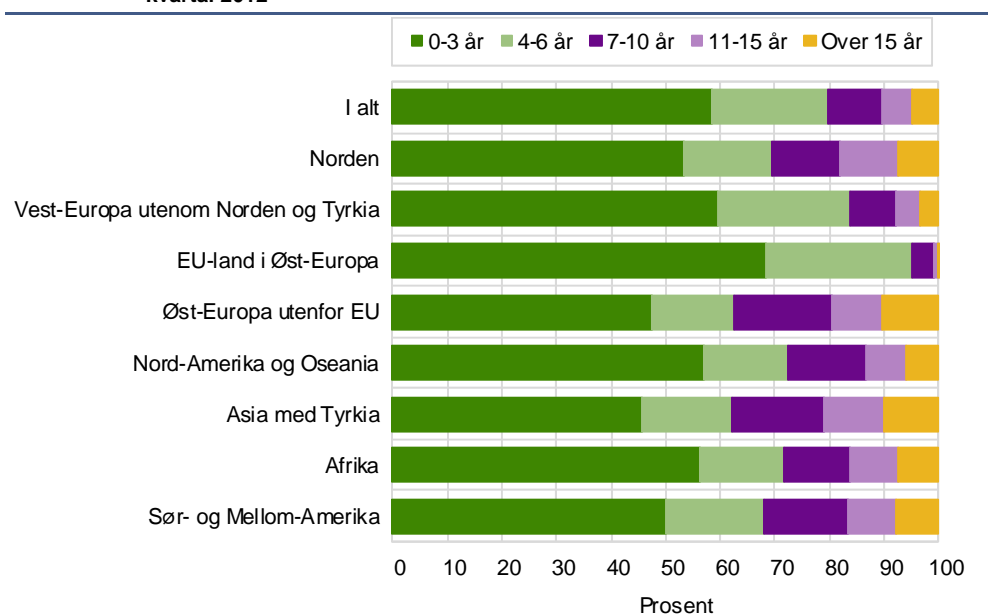
Verdensregion	Antall		Prosent
	Totalt	Uoppgitte	Andel uoppgitte
Norden	49 315	8 921	18,1
Øst-Europa utenfor EU	39 460	4 154	10,5
Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	47 009	8 128	17,3
EU-land i Øst-Europa	108 499	39 673	36,6
Asia med Tyrkia	130 719	20 419	15,6
Afrika	46 438	8 955	19,3
Sør- og Mellom-Amerika	15 539	2 589	16,7
Nord-Amerika og Oseania	8 428	1 532	18,2
Totalt	445 407	94 371	21,2

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

For alle verdensregioner er andelen med uoppgitt utdanning høyest for dem med kortest botid (se figur 1.1 og vedleggstabell 2 og 7). Når andelen med uoppgitte er så høy fra de nye EU-landene i Øst-Europa, skyldes det både en høy andel med kort botid og at andelen med uoppgitte er høyest blant dem med kort botid. Det mangler utdanningsopplysninger for hele 44 prosent av innvandrerne fra de nye EU-landene i Øst-Europa som har botid 0-3 år. Til sammenligning mangler utdanningsopplysninger for 30 prosent av dem fra Øst-Europa utenfor EU med samme botid.

Figur 1.1 viser andelen med ulike botider for de vel 94 000 innvandrerne med uoppgitt utdanning fra de ovennevnte regionene. Vedleggstabell 7 viser at 55 300, tre av fem, av innvandrerne med uoppgitt utdanning har en botid på tre år eller mindre. Andelen med kort botid er større blant innvandrere fra EU-land i Øst-Europa enn for innvandrere fra andre regioner. Disse skiller seg ut ved at hele 95 prosent har en botid på seks år eller mindre (se figur 1.1). Av de knapt 40 000 innvandrerne fra EU-land i Øst-Europa, har nesten 38 000 en botid på seks år eller mindre. 68 prosent (over 27 000) har en botid på 0-3 år. Faktisk er det bare under en halv prosent av innvandrere fra EU-land i Øst-Europa med uoppgitt utdanning, som har en botid på 11-15 år. Dette er 183 personer av 40 000 (se vedleggstabell7).

Figur 1.1. Innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012

Figurgrunnlag finnes i tabell A2 og A7.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De som er yngst vil også som regel ha kortest botid. Derfor vil andelen manglende data være størst for de yngste aldersgruppene. For innvandrere i alderen 25-29 år har nesten en av tre uoppgitt utdanning, se tabell 1.2. Eldre aldersgrupper har synkende andel. I den eldste aldersgruppen er andelen 6 prosent.

Tabell 1.2. Aldersgrupper for innvandrere med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	Antall		Prosent	
	Totalt	Uoppgitte	Andel uoppgitte	
25-29 år	79 478	25 131	31,6	
30-34 år	85 819	22 983	26,8	
35-39 år	73 913	16 441	22,2	
40-44 år	62 533	11 680	18,7	
45-49 år	51 880	7 953	15,3	
50-54 år	40 046	5 281	13,2	
55-59 år	27 297	3 122	11,4	
60-64 år	18 503	1 432	7,7	
65-66 år	5 938	348	5,9	
Totalt	445 407	94 371	21,2	

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Av tabell 1.3. ser vi at det er flest lønnstakere som har uoppgitt utdanning selv om andelen med uoppgitt utdanning er størst blant dem som er utenfor arbeidsstyrken. Blant de 128 000 som står utenfor arbeidsstyrken, har den største andelen kort botid. 37 prosent av dem som er utenfor arbeidsstyrken er relativt nyankomne med en botid på 0-3 år (se tabell 1.4). Til sammenligning har om lag 10 prosent av dem som er utenfor arbeidsstyrken en botid på 7-10 år.

Tabell 1.3. Status på arbeidsmarkedet for innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Status	Antall		Prosent
	Totalt	Uoppgitte	Andel uoppgitte
Utenfor arbeidsstyrken	127 823	36 240	28,4
Lønnstaker	284 949	52 030	18,3
Selvstendig næringsdrivende	16 471	2 738	16,6
Registrert ledig	16 164	3 363	20,8
Totalt	445 407	94 371	21,2

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.4. Yrkesstatus og botid for innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Prosent

Botid	Totalt	Utenfor arbeidsstyrken	Lønnstaker	Selvstendig næringsdrivende	Registrert ledig
0-3 år	31,7	36,8	30,4	15,9	30,3
4-6 år	17,2	12,2	19,2	15,0	22,5
7-10 år	12,1	10,3	12,6	12,6	17,1
11-15 år	11,6	10,9	11,7	15,1	12,9
Over 15 år	27,4	29,8	26,1	41,4	17,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Av de som står med uoppgitt utdanning i vårt register og som ikke har innvandret fra et annet nordisk land, er over halvparten arbeidsinnvandrere (57 prosent). Dette henger nok sammen med at i de siste årene har arbeidsinnvandring vært den viktigste innvandringsgrunnen. I 2012 var 45 prosent av den totale innvandringen fra ikke-nordiske land arbeidsinnvandring (SSB 2013 d). Tabell 1.5 viser antall og andel med ulik botid for hver innvandringsgrunn for ikke-nordiske statsborgere som står med uoppgitt utdanning i registeret. Vi ser igjen at andelen med uoppgitte er høyest for dem med kort botid for alle innvandringsgrunner, og at det er flest uoppgitte blant arbeidsinnvandrere med kort botid. Det er mer enn dobbelt så mange arbeidsinnvandrere blant dem med uoppgitt utdanning som den nest største gruppen, familieinnvandring.

Tabell 1.5. Innvandringsgrunn og botid for innvandrere 25-66 år fra ikke-nordiske land med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Prosent

Botid	I alt	Arbeid	Familie	Flukt	Utdanning	Annet	Uoppgitt
0-3 år	49 423	32 097	8 245	3 798	4 286	197	800
4-6 år	18 202	12 302	4 455	847	565	33	-
7-10 år	7 997	1 938	4 890	796	353	20	-
11-15 år	4 017	371	2 680	821	131	14	-
Over 15 år	1 867	76	1 015	725	46	5	-
Totalt	81 506	46 784	21 285	6 987	5 381	269	800
0-3 år	60,6	68,6	38,7	54,4	79,7	73,2	100,0
4-6 år	22,3	26,3	20,9	12,1	10,5	12,3	-
7-10 år	9,8	4,1	23,0	11,4	6,6	7,4	-
11-15 år	4,9	0,8	12,6	11,8	2,4	5,2	-
Over 15 år	2,3	0,2	4,8	10,4	0,9	1,9	-
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Imputering for manglende verdier

Det er gjort forsøk på å supplere de uoppgitte på datasettet med imputerte verdier (Jentoft 2014). Imputeringen er gjort på grunnlag av kjønn, alder, landbakgrunn, yrke, inntekt, botid og statsborgerskap. Resultater fra datasettet med imputerte verdier, viser noen små variasjoner på gjennomsnittsverdier fra det ikke-imputerte datasettet. Imputering av utdanningsnivået for manglende opplysninger blant innvandrere, viser om lag ett prosentpoeng større andel med videregående skole som høyeste fullførte utdanning sammenlignet med det ikke-imputerte datasettet. Sammenligner vi videre imputerte tall med ikke-imputerte tall, får vi at de imputerte tallene for dem med høyere utdanning ligger 0,3 prosentpoeng under de ikke-imputerte tallene. Tilsvarende ligger imputerte tall for dem med grunnskole 0,6 prosentpoeng under de ikke-imputerte tallene, og uendret for dem uten fullført utdanning (Jentoft 2014). Foreløpig er det ikke publisert noen statistikk for utdanningsnivå med imputerte tall. Per dags dato jobbes det videre for å få testet

dette nærmere slik at publisering eventuelt kan finne sted i SSBs publisering av statistikk over befolkningens utdanningsnivå for 2014.

1.6. Oppsummering av kapittelet

Som vi har sett, finnes det ennå uoppgitte opplysninger om innvandreres utdanningsnivå. En av fem innvandrere i alderen 25-66 år har ukjent utdanning, dels på grunn av at noen ikke svarte på undersøkelsen og dels på grunn av at det stadig kommer flere innvandrere til landet som ikke kommer i kontakt med institusjoner som SSB kan få utdanningsopplysninger fra. Den store gruppen arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene i Øst-Europa står for en stor del av de uoppgitte, og de fleste av dem har kort botid, 1-3 år. Selv om små land som Estland og Latvia har en uoppgittandel på om lag 50 prosent, er det informasjon om utdanning til polske innvandrere, som alene teller nesten 22 000, som får opp antallet. Siden botid ofte henger sammen med alder, er det en høyere andel uoppgitte blant de yngre aldersgruppene. Det er en noe høyere andel med uoppgitte opplysninger om utdanning blant dem som står utenfor arbeidsstyrken, dvs. dem utenfor arbeidsstyrken med kort botid, men også dem med lang botid, botid på 15 år eller mer. Likevel er det flest uoppgitte blant sysselsatte fordi de teller så mange flere.

Siden vi ikke vet utdanningen til alle, kan vi ikke ta det for gitt at vi presenterer et absolutt korrekt bilde av virkeligheten om innvandrernes utdanningsnivå. Alle personer med uoppgitte opplysninger om utdanning kan innebære usikkerhet i forhold til resultatene, og dermed for tolkningen av statistikk hvor utdanning inngår som en variabel.

2. Populasjonen

Populasjonen i denne rapporten omfatter innvandrere i alderen 25-66 år som er registrert bosatt i Norge i uke 47 i november 2012 (referanseuken). Vi har omtalt dem som vi ikke har utdanningsopplysninger om, men når vi oppgir prosent er andelene regnet ut fra dem med kjent utdanning. Andelen innvandrere i denne aldersgruppen som vi har utdanningsopplysninger om, er om lag 80 prosent eller med andre ord; fire av fem. De uoppgitte utgjør følgelig en av fem innvandrere (94 000 personer), se omtale av disse i kapittel 1.5 og 1.6. De fleste av dem som er uoppgitt er menn og kommer fra Polen (22 000 personer) i tillegg til andre Øst-europeiske land, slik at til sammen utgjør de uoppgitte fra Øst-Europa over 46 prosent av de uoppgitte totalt. En annen stor gruppe blant de uoppgitte, er svenskene med over 5 000 uoppgitte. De fleste med kjent utdanning fra Polen, har utdanning på videregående nivå. Det er derfor lite trolig at dersom det ikke hadde eksistert uoppgitte, ville gjennomsnittlig utdanningsnivå for innvandrere gå ned.

Det er nå kommet en frivillig ordning for personer fra EU-land i Øst-Europa om å registrere utdanningen sin. Dersom man kommer til Norge for å jobbe, kommer man ikke i kontakt med institusjoner som registrerer utdanning. Dette taler for at det ikke skulle være noen spesiell grunn til at de med ukjent utdanning skulle tilhøre grupper med lavere utdanningsnivå enn de med kjent utdanning.

Oversikt over befolkningen

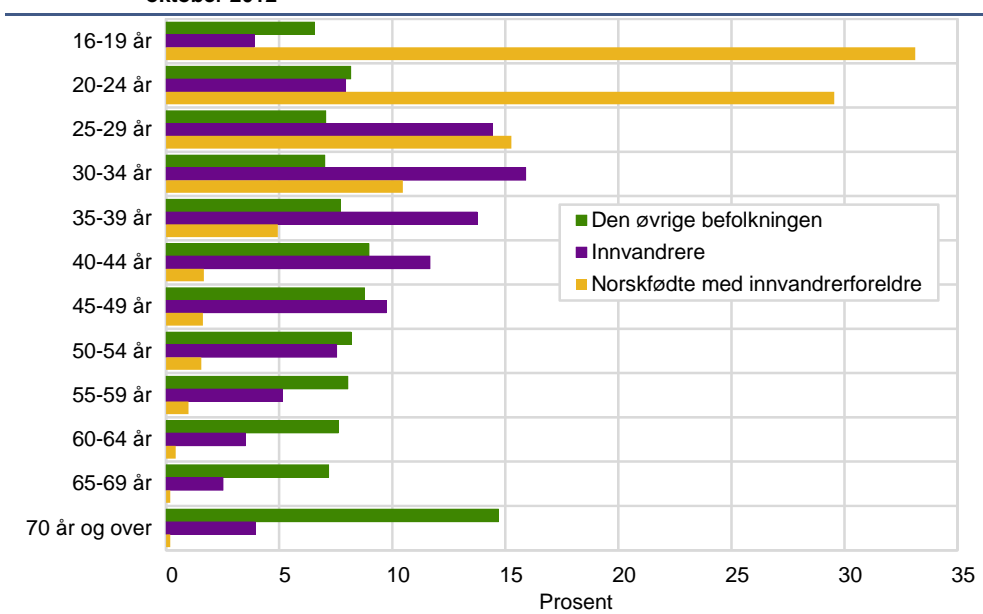
I denne rapporten sammenlignes innvandrere med resten av befolkningen. Norskfødte med innvandrerforeldre inngår da i «resten av befolkningen». Begrunnelsen for ikke å ta med norskfødte med innvandrerforeldre som en egen gruppe her, er at dette er en liten gruppe totalt sett og personene i denne gruppen har en annen aldersfordeling enn både innvandrere og den øvrige befolkningen. Norskfødte med innvandrerforeldre utgjør om lag 32 300 personer som er 16 år eller mer. Figur 2.1 viser aldersfordelingen for hver innvandringskategori og vi ser at en stor andel av norskfødte med innvandrerforeldre er veldig unge. Av de som er 16 år og eldre, er det i 2012 mindre enn sju prosent av norskfødte med innvandrerforeldre som er 40 år eller mer. I andre enden av skalaen ser vi at hele

63 prosent er i alderen 16-24 år. Totalt er det ikke mer enn 11 800 norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppen 25-66 år, som er den aldersgruppen vi ønsker å belyse her. På grunn av at aldersfordelingen viser en opphopning utenfor det aldersspennet vi tar for oss her, og fordi gruppen er veldig liten i aldersspennet sammenlignet med de andre gruppene, velger vi å slå sammen norskfødte med innvandrerforeldre med den øvrige befolkningen.

For innvandrere er fordelingen i aldersgruppene noe jevnere, men ikke like jevn som for den øvrige befolkningen. Vi ser av figur 2.1 at for innvandrere er befolkningen mer konsentrert i yngre aldersgrupper enn for den øvrige befolkningen. 44 prosent av innvandrerne på 16 år eller mer, vel 235 000 personer, er i alderen 25-39 år, mens dette gjelder for 22 prosent av den øvrige befolkningen. De eldre aldersgruppene blant innvandrere blir mindre med høyere alder. Når det gjelder den øvrige befolkningen som ikke har innvandringsbakgrunn, er aldersfordelingen ganske jevn i alle gruppene.

Figur 2.1. Befolkningen på 16 år eller mer etter innvandringskategori og aldersgrupper per 1. oktober 2012

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Siden denne rapporten beskriver utdanning og sysselsetting, tar vi utgangspunkt i registerbasert sysselsetting. Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken omfatter personer i alderen 15-74 år som var registrert bosatt i landet på referansetidspunktet som er tredje uke i november, uke 47. Populasjonen vi bruker for å se på utdanning er personer i alderen 25-66 år.

Sysselsettingsstatistikken (SSB2013a) viser at for alle i aldersgruppen 15-19 år er to tredjedeler ikke sysselsatt. I den alderen går de fleste på videregående skole. I aldersgruppen 20-24 år er det en høyere sysselsettingsandel. Det er om lag en tredjedel av hele befolkningen i den alderen som ikke er sysselsatt, dvs. som ikke utførte inntektsgivende arbeid av minst en times varighet i referanseuka eller var midlertidig fraværende fra slikt arbeid. Personer under 25 år er svært ofte ennå under utdanning. Personer som er 25 år eller eldre har aldersmessig hatt muligheten til å fullføre en høyere utdanning på masternivå. Selvsagt tar ikke alle like lange utdanninger, men ved å konsentrere sammenligningene om dem som er 25 år og eldre, vil vi få et riktigere bilde av andelen med høyere utdanning.

Vi ønsker å sammenligne den delen av befolkningen som vanligvis er i jobb. Den vanlige pensjonsalderen i Norge er 67 år, selv om en del slutter å jobbe før de blir 67 år. Hvis vi ser på alle i aldersgruppen 62-66 år uansett innvandringskategori, viser tallene at vel 51 prosent er sysselsatt.

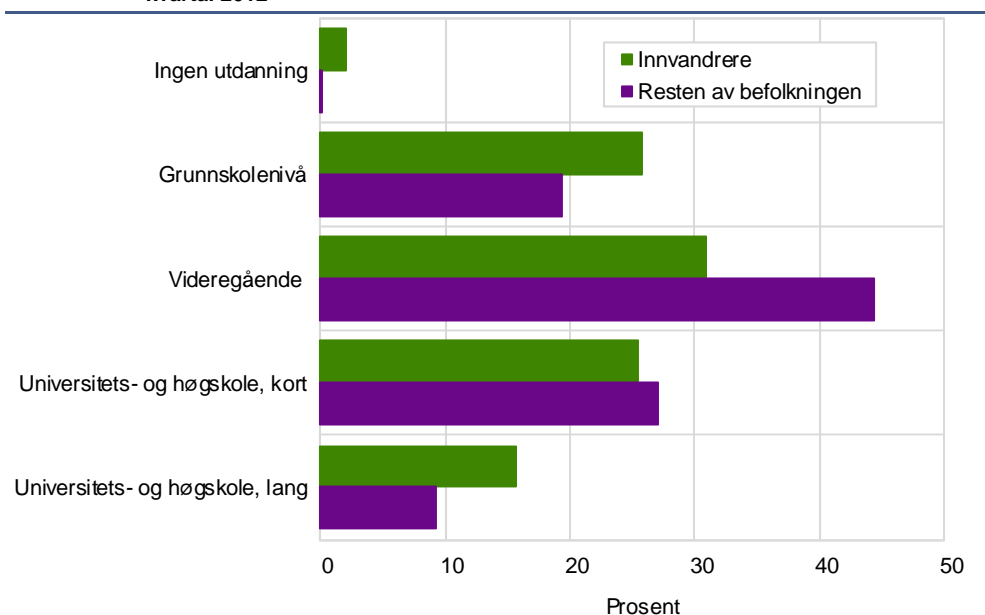
3. Utdanning

Dette kapittelet omhandler bare utdanningsnivå og ikke status på arbeidsmarkedet. Som påpekt i kapittel 1.5, vil vi her gi en oversikt over utdanningsnivået til innvandrere med kjent utdanningsnivå sammenlignet med resten av befolkningen både totalt og variasjoner etter alder. Vi ser også på andelen innvandrere som har tatt utdanningen sin i Norge og ser at det er store variasjoner her, noe som nok henger sammen med at det er ulike grunner til å innvandre til Norge.

3.1. Flere innvandrere med høy og lav utdanning

Andelen med høy og lav utdanning er større for innvandrere med kjent utdanning enn for resten av befolkningen. Nesten 16 prosent av innvandrerne har lang universitets- eller høyskoleutdanning, mens ni prosent av resten av befolkningen har like lang utdanning. Vel 41 prosent av innvandrerne har en kort eller lang universitets- eller høyskoleutdanning, mens resten av befolkningen ligger litt lavere med vel 36 prosent. I andre enden av skalaen finner vi at en større andel innvandrere står med ingen fullført utdanning, noe som nesten ikke forekommer i resten av befolkningen. For resten av befolkningen gjelder dette bare 0,1 prosent, mens 2,1 prosent innvandrere står med ingen utdanning. En av fire innvandrere har grunnskolenivå som høyeste fullførte utdanning, mens dette gjelder for mindre enn en av fem i resten av befolkningen. Resten av befolkningen har høyest andel med videregående eller kort universitets- og høyskoleutdanning, hvor andelen med videregående skole som høyeste fullførte utdanning er mye større for resten av befolkningen enn for innvandrerne. 44 prosent av personer som ikke er innvandrere har fullført videregående, mens dette gjelder for 31 prosent av innvandrerne. Som vi påpekte i kapittel 1.5, er det flest uoppgitte blant arbeidsinnvandrere fra EU-land i Øst-Europa med kort botid. Hvis vi tenker oss at vi hadde hatt utdanningsopplysninger for hundre prosent av innvandrerne, kunne en hypotese være at det ikke hadde vært et så stort gap mellom innvandrere og resten av befolkningen som nå mellom andelen med fullført videregående som høyeste fullførte utdanning. Dette fordi vi vet at den største andelen av arbeidsinnvandrerne fra EU-land i Øst-Europa med kjent utdanningsnivå, er menn som har videregående som høyeste fullførte utdanning, noe som omtales mer i kapittel 5.2.

Figur 3.1. Utdanningsnivå for personer i alderen 25-66 år¹ etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

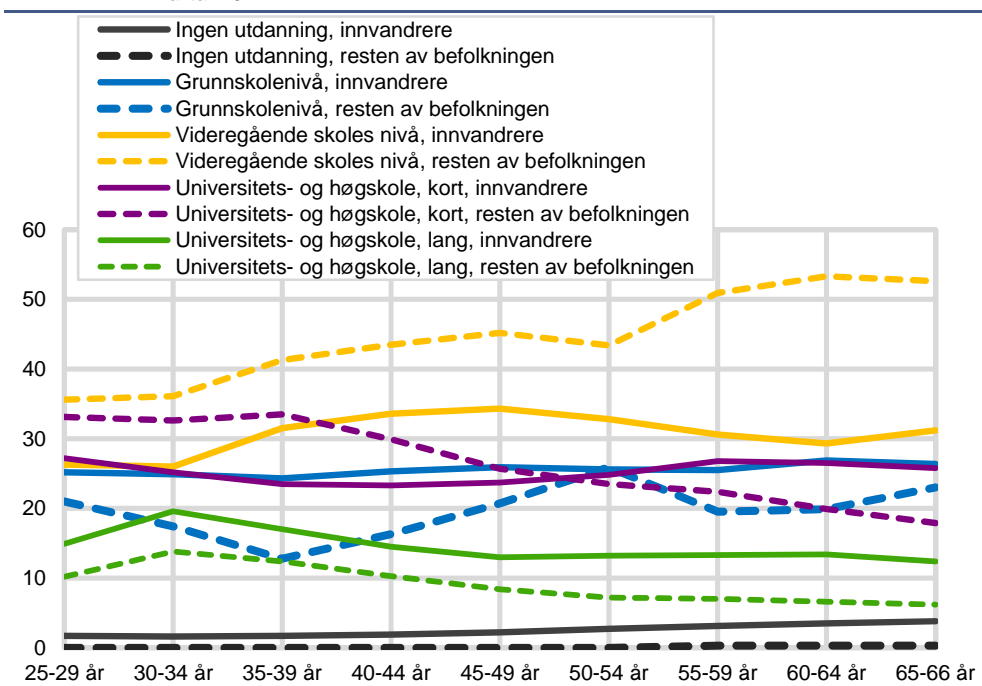
Utdanning og alder

For å gi et bilde av hvordan utdanningsnivået varierer med alderen, har vi i figur 3.2. delt populasjonen inn i femårige intervaller. Vi ser at hovedtendensen med at innvandrere har høyere andel med høy og lav utdanning gjelder i alle aldersgrupper. Kurvene som angir andelene uten utdanning, med grunnskoleutdanning og med lang universitetsutdanning er høyere for innvandrere enn for resten av befolkningen i alle aldersgrupper. Kurven som angir andelen med videregående skole er lavest for innvandrerne i alle aldersgrupper. Forskjellen er lik i alle gruppene frem til 50-54 år. For de som er eldre øker forskjellen ved at andelen for innvandrerne synker noe, mens andelene for resten av befolkningen med videregående øker i de eldre aldersgruppene.

Totalt sett har en noe lavere andel innvandrere kort universitets- eller høgskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning enn resten av befolkningen (se figur 3.1). Når vi ser på figur 3.2 får vi derimot frem et litt mer nyansert bilde. Figuren viser nemlig at det er et skjæringspunkt mellom aldersgruppene 45-49 år og 50-54 år. I de eldre aldersgruppene er andelen som har kort høyere utdanning høyest for innvandrerne. For innvandrerne er andelen med kort høyere utdanning nokså lik i alle aldersgrupper, mens for resten av befolkningen er andelen høyest i de yngre aldersgruppene og synker med alderen fra slutten av tredveårene.

Andelen som har lang høyere utdanning er, som vi påpekte ovenfor, høyest for innvandrerne. Både for innvandrerne og resten av befolkningen, er andelen med lang høyere utdanning høyest for aldersgruppen 30-34 år. Den yngre aldersgruppen og de eldre aldersgruppene har en lavere andel med lang høyere utdanning. Vi ser at kurven for resten av befolkningen synker mer med alder enn det kurven for innvandrerne gjør.

Figur 3.2. Utdanningsnivå fordelt på femårige aldersgrupper og innvandringskategori¹ i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.2. Kjønnforskjeller

Generelt er det om lag like stor kjønnforskjell blant innvandrere og resten av befolkningen når det gjelder utdanningsnivå, bortsett fra at forskjellen mellom andelen kvinner og menn med kort høyere utdanning er større hos resten av befolkningen enn blant innvandrerne.

For innvandrere er forskjellen mellom kvinner og menn at ni prosentpoeng flere menn har videregående utdanning, mens ni prosentpoeng flere kvinner har kort høyere utdanning. For resten av befolkningen har 14 prosentpoeng flere kvinner enn menn kort høyere utdanning.

3.3. En av fire fullført i Norge

En av fire av de 445 000 innvandrerne i alderen 25-66 år har fullført utdanningen sin i Norge. Norge er dermed det største fullføringslandet for innvandrere som er bosatt her. Vi har opplysninger om dem som har fullført utdanningen i Norge siden dette blir innberettet fra lærestedene. De vi ikke kjenner utdanningen til, er innvandrere som ikke har tatt utdanningen i Norge eller har tatt noe påbygning i Norge. For eksempel personer som kommer for å jobbe. Unntaket er personer som er registrert i helsepersonellregisteret som må ha norsk autorisasjon for å jobbe i Norge. Disse finnes det også utdanningsopplysninger om.

Polen er det desidert største fullføringslandet utenfor Norge og det henger selvfølgelig sammen med at polske innvandrere dominerer i antall. Datamaterialet viser også at de fleste som vi har registrert med utdanning før innvandring til Norge, har tatt utdanningen i sitt fødeland.

Tabell 3.1. viser innvandrere fra et utvalg land sortert etter andel som har fullført utdanningen sin i Norge (vedleggstabell 8 gir flere land). Tabellen viser at det er stor forskjell mellom nasjonaliteter når det gjelder andelen som tar utdanningen sin i Norge. Vi ser at det er få av innvandrerne fra landene i Øst-Europa som tar utdanningen i Norge. For eksempel har under 6 prosent av de 62 500 innvandrerne fra Polen og 3 prosent av de 21 200 innvandrerne fra Litauen tatt utdanningen sin i Norge. Dette er kanskje ikke så rart når vi vet at de fleste innvandrerne fra Polen (82 prosent) og Litauen (84 prosent) har oppgitt å ha innvandret til Norge for å jobbe. For innvandrere fra Vietnam og Sri Lanka er det svært få som har arbeid som innvandringsgrunn. Disse har familie og flukt som innvandringsgrunn.

Tabell 3.1. Innvandrere i alderen 25-66 år som har tatt utdanningen sin i Norge eller utenfor Norge per 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	Antall i Norge	Fullført i Norge	Fullført utenfor Norge	Andel fullført i Norge
Totalt	445 407	106 933	338 474	24,0
Vietnam	11 647	7 369	4 278	63,3
Sri Lanka	7 815	4 066	3 749	52,0
Chile	5 453	2 713	2 740	49,8
Iran	12 485	6 126	6 359	49,1
Ghana	1 394	653	741	46,8
Marokko	4 521	1 813	2 708	40,1
Somalia	14 683	5 647	9 036	38,5
Tyrkia	9 319	3 570	5 749	38,3
Pakistan	15 253	5 731	9 522	37,6
Afghanistan	5 952	1 915	4 037	32,2
Irak	14 843	4 541	10 302	30,6
Danmark	12 414	3 285	9 129	26,5
India	7 262	1 869	5 393	25,7
Sverige	26 482	4 883	21 599	18,4
Estland	3 394	266	3 128	7,8
Latvia	5 930	364	5 566	6,1
Polen	62 471	3 478	58 993	5,6
Slovakia	2 718	123	2 595	4,5
Litauen	21 215	666	20 549	3,1

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4. Arbeidsmarkedstilknytning og utdanningsnivå

Dette kapitlet beskriver innvandrerens tilknytning til arbeidsmarkedet sammenlignet med resten av befolkningen og hvordan den varierer med alder og kjønn. Hvordan varierer utdanningsnivået for om man er sysselsatt, registrert ledig eller utenfor arbeidsstyrken? Vi ser også på forskjeller mellom sysselsatte innvandrere og resten av befolkningen. Hva kjennetegner dem som er utenfor arbeidsstyrken,

dvs. ikke er sysselsatt, registrert som arbeidssøkende i NAV eller er under utdanning? Hva kjennetegner nyankomne innvandrere og de som har vært her noe lengre? Vi skal belyse dette med å se på utdanningsnivå, fagfelt, alder, kjønn, botid, innvandringsgrunn og landbakgrunn.

4.1. Innvandrernes tilknytning til arbeidsmarkedet

Sysselsettingen for innvandrere ligger omtrent 13 prosentpoeng under sysselsettingen for resten av befolkningen, og to av tre innvandrere er sysselsatte, mens i resten av befolkningen er fire av fem sysselsatt. Andelen innvandrere som er utenfor arbeidsstyrken eller registrert ledig, er større enn andelen i resten av befolkningen (se tabell 4.1). I sysselsettingsstatistikken inngår studenter i antall personer som er utenfor arbeidsstyrken. Vel 7 prosent av dem som står utenfor arbeidsstyrken er under ordinær utdanning. Denne andelen er omtrent like stor for innvandrere og resten av befolkningen (se vedleggstabell A5). Studenter er definert til å være utenfor arbeidsstyrken, men man kan si at studenter er aktive i forhold til yrkeslivet selv om de ikke er i betalt arbeid. For de fleste vil det å ta utdanning være noe man gjør for å bli sysselsatt, og for de fleste vil utdanning øke sannsynligheten for å bli sysselsatt i fremtiden. De er også «aktive» og ikke «inaktive» i forhold til arbeidsmarkedet. I denne rapporten vil vi derfor holde studenter utenfor gruppen som er «utenfor arbeidsstyrken», siden studenter er i «en slags yrkesaktivitet». Vi vil tolke «de som er utenfor arbeidsmarkedet» til å være dem som er utenfor arbeidsstyrken og som heller ikke er i utdanning. For enkelthets skyld omtaler vi gruppen heretter som «utenfor arbeidsstyrken». 27 prosent av innvandrerne og 17 prosent av resten av befolkningen er da utenfor arbeidsstyrken.

Tabell 4.1. Yrkesstatus for bosatte personer 25-66 år etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	Totalt	Syssel-satte	Registrerte ledige ¹	Utenfor arbeidsstyrken ²	Studenter utenfor arbeidsstyrken
Innvandrere	445 407	301 420	16 164	118 395	9 428
Resten av befolkningen	2 338 354	1 879 186	23 383	404 898	30 887
Innvandrere	100,0	67,7	3,6	26,7	2,1
Resten av befolkningen	100,0	80,4	1,0	17,3	1,3

¹Dette er regnet ut fra bosatte og ikke fra arbeidsstyrken. Derfor kan de kvartalsvise ledighetstallene SSB utgjøre litt høyere.

²Studenter er holdt utenfor og inngår ikke i «utenfor arbeidsstyrken».

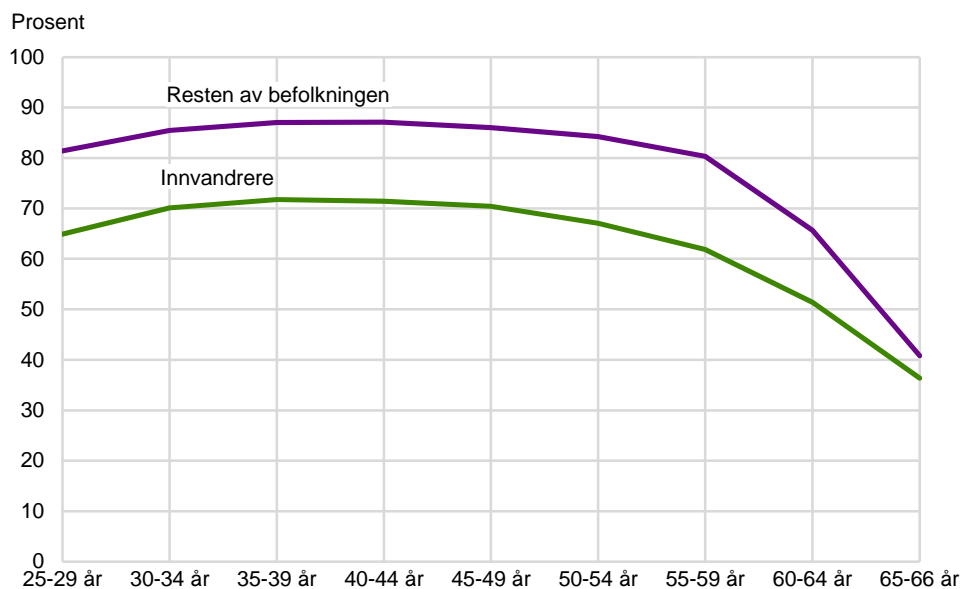
Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Alder

Hvordan er andelen sysselsatte i de ulike aldersgruppene? Er det noen aldersgrupper blant innvandrerne som har en sysselsettingsandel som er nærmere resten av befolkningen enn andre? Svaret på dette spørsmålet er at differansen er ganske stabil for aldersgruppene, med en 15-16 prosentpoengs lavere sysselsetting for innvandrere. Bare for den eldste aldersgruppen, 65-66-åringene, er forskjellen mindre. I denne aldersgruppen er forskjellen i sysselsetting bare 4 prosentpoeng. Figur 4.1 viser andelen sysselsatte blant innvandrere og resten av befolkningen i ulike aldersgrupper. Vi ser at den heltrukne linjen som viser andelen sysselsatte innvandrere, ligger lavere enn den stiplede linjen som indikerer andelen sysselsatte i resten av befolkningen for hver aldersgruppe. Den største forskjellen finner vi i aldersgruppen 55-59 år, hvor andelen sysselsatte innvandrere er nesten 62 prosent, mens andelen sysselsatte i resten av befolkningen er over 80 prosent, noe som utgjør en forskjell på hele 19 prosentpoeng. For dem som er eldre enn 59 år, blir forskjellen mindre, og blant 65-66 åringene er, som vi nevnte, forskjellen svært liten. For resten av befolkningen er sysselsettingskurven brattere enn for innvandrere fra 55-59 år. For resten av befolkningen er sysselsettingsandelen hele 25 prosentpoeng lavere i aldersgruppen 65-66 år enn i aldersgruppen 60-64 år. Andelen sysselsatte er på 66 prosent for 60-64 år og har sunket til 41 prosent for aldersgruppen 65-66 år. Mange som har fylt 62 år har muligheten til å gå av med avtalefestet pensjon (AFP). Kurven for andel sysselsatte innvandrere synker ikke så bratt som den for resten av befolkningen. For den nest eldste gruppen innvandrere er 51 prosent sysselsatt, mens i den eldste gruppen er andelen 36 prosent, slik at de

to kurvene har nærmet seg hverandre. Når ikke andelen sysselsatte blant innvandrere synker så mye som andelen for resten av befolkningen gjør, kan det ha sammenheng med at færre innvandrere har opparbeidet muligheter til å gå av med pensjon så tidlig.

Figur 4.1. Sysselsatte som andel av bosatte personer, etter alder og innvandringskategori i 4. kvartal 2012

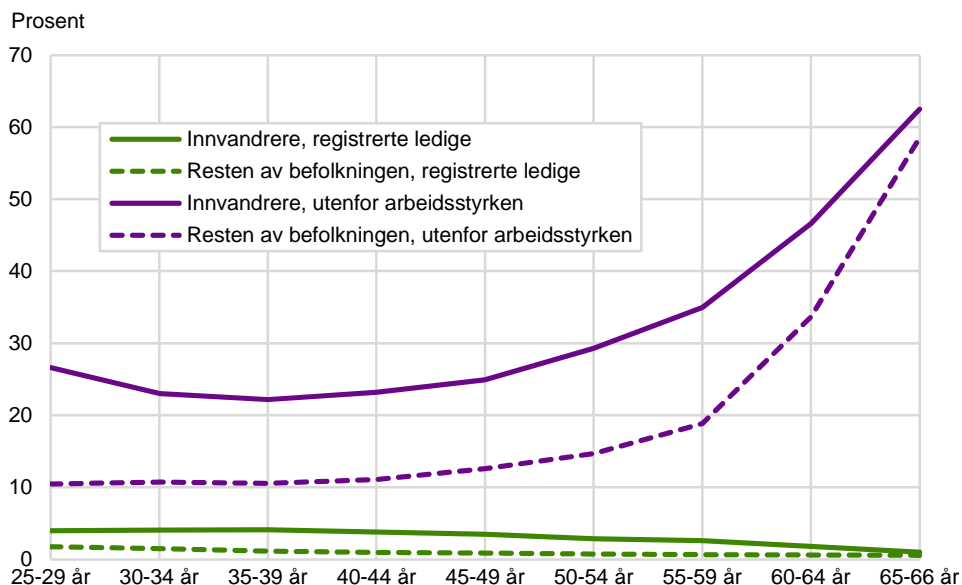
Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Hvordan er den registrerte ledigheten og andel personer som er utenfor arbeidsstyrken i ulike aldersgrupper? Figur 4.2 viser variasjonen i ulike aldersgrupper. Vi ser av figuren at andelen registrerte ledige er lavest i de eldste aldersgruppene. Andelen registrerte ledige innvandrere er nokså konstant for aldersgruppene 25-44 år på om lag 4 prosent, før andelen synker. Blant innvandrere i aldersgruppen 65-66 år, er den registrerte ledigheten bare 1 prosent, det samme som for resten av befolkningen i denne alderen. Resten av befolkningen har 1,8 prosent registrerte ledige i aldersgruppen 25-29 år og mindre andel for eldre aldersgrupper.

Kurven for de som er utenfor arbeidsstyrken viser de som er uten kjent aktivitet. Dette kan f. eks. være personer som er hjemmearbeidende eller i annet ikke-registrert arbeid som f. eks. familiarbeid uten lønn, svart arbeid og arbeidsledige som ikke er registrert hos NAV. Andelen innvandrere utenfor arbeidsstyrken er høyere enn tilsvarende andel for resten av befolkningen for alle aldersgrupper. Innvandrerne ligger 12-16 prosentpoeng over resten av befolkningen. Innvandrere i aldersgruppen 35-39 år har den laveste andelen utenfor arbeidsstyrken (22 prosent). For resten av befolkningen gjelder dette 11 prosent. Andelen er konstant til ca. 45-49 år og stiger noe med økende alder. For de eldre aldersgruppene, dvs. gruppene 60-64 og 65-66 år, øker andelen som er utenfor arbeidsstyrken mer for resten av befolkningen (40 prosentpoeng) enn for innvandrere (27 prosentpoeng). Vi ser av figuren at den stiplede linjen er brattere enn den heltrukne. Dette er en klar parallell til figur 4.1 med svært bratt synkende sysselsetting for de eldste aldersgruppene. Den største forskjellen mellom innvandrere og resten av befolkningen, er for den yngste aldersgruppen og dem i alderen 55-59 år. For sistnevnte gruppe er 35 prosent av innvandrerne og 19 prosent av resten av befolkningen utenfor arbeidsstyrken, en forskjell på 16 prosentpoeng. For den yngste aldersgruppen (25-29 år) står hele 27 prosent av innvandrerne og 10 prosent av de øvrige utenfor arbeidsstyrken. Forskjellen er minst for den eldste aldersgruppen. For 65 og 66-åringene er forskjellen sunket til 4 prosentpoeng.

Figur 4.2. Personer som er registrerte ledige eller utenfor arbeidsstyrken som andel av alle bosatte, etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Færre innvandrerkvinner i arbeidslivet

Vi vil nå se på kjønnsforskjeller og yrkesstatus. I Norge deltar generelt flere kvinner og eldre i arbeidslivet enn i mange andre land, men nærmere en av tre kvinner blant innvandrerne er utenfor arbeidsstyrken, mens for kvinnene i resten av befolkningen er om lag en av fem utenfor arbeidsstyrken. Både for menn og kvinner ligger sysselsettingen blant innvandrere lavere enn for resten av befolkningen (se tabell 4.2). I 2012 er andelen sysselsatte menn 10 prosentpoeng lavere for innvandrerne enn for menn i resten av befolkningen. For kvinner er sysselsettingen blant innvandrere 16 prosentpoeng lavere enn for kvinner i resten av befolkningen.

Tabell 4.2. Yrkesstatus og kjønn etter innvandringskategori for bosatte personer 25-66 år i 4. kvartal 2012. Prosent

	Totalt	Syssel-satte	Registrerte ledige	Utenfor arbeidsstyrken	Elever og studenter
Innvandrere					
Menn	100,0	72,7	3,7	22,1	1,5
Kvinner	100,0	61,9	3,6	31,7	2,8
Resten av befolkningen					
Menn	100,0	82,9	1,1	14,9	1,1
Kvinner	100,0	77,8	0,9	19,8	1,6

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

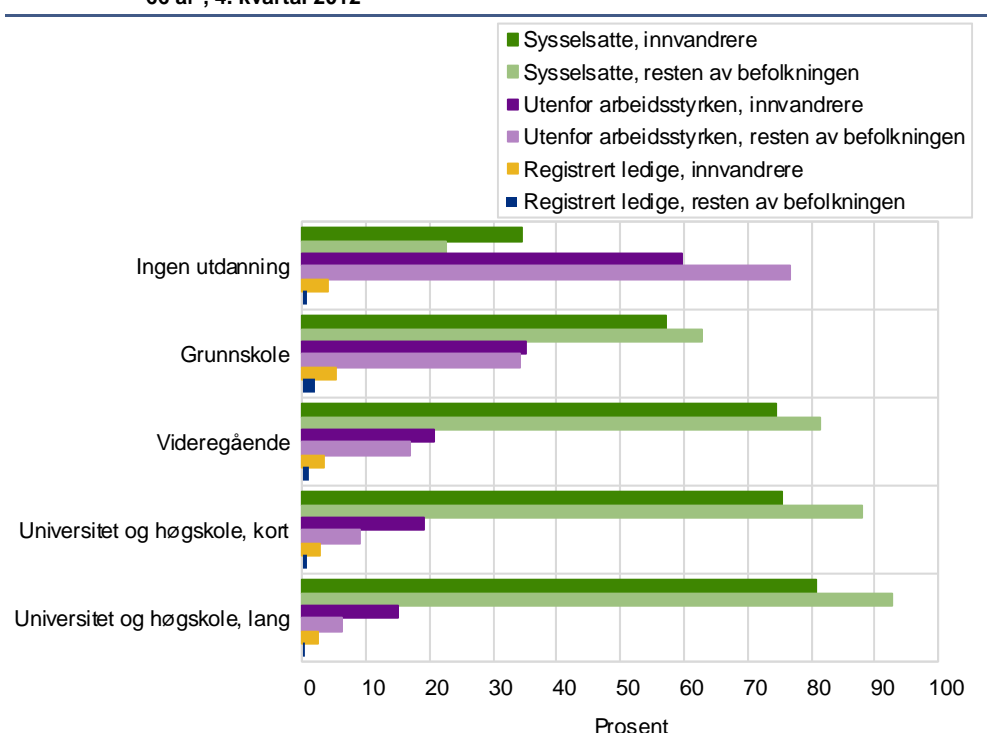
4.2. Sysselsatte og utdanning

Figur 4.3 viser at jo lengre utdanningen er, desto høyere andel er sysselsatt, og motsatt er andelen som er utenfor arbeidsstyrken høyere desto kortere utdanningen er. Figuren viser andelen med forskjellige yrkesstatuser i de ulike utdanningsgruppene for innvandrere og resten av befolkningen. Vi ser at sysselsettingen er lavere for innvandrere enn for resten av befolkningen i alle utdanningsgrupper, bortsett fra dem uten noen fullført utdanning hvor innvandrere har den største sysselsettingsandelen. I gruppen uten noen fullført utdanning finner vi at 35 prosent av innvandrerne og 23 prosent av resten av befolkningen er sysselsatt. I motsatt ende av skalaen, er 81 prosent av innvandrere og 93 prosent i resten av befolkningen sysselsatt blant dem med lang høyere utdanning. Figuren viser at en stor andel av dem som ikke har noen fullført utdanning er utenfor arbeidsstyrken, 60 prosent av innvandrerne og 77 prosent av resten av befolkningen. For resten av befolkningen er andelen som ikke har noen fullført utdanning tilnærmet null, fordi det nesten ikke finnes folk oppvokst her i landet uten noen fullført utdanning. De få som

finnes er for det meste registrert i forbindelse med folketellingen i 1970, samt et femtital i spørreundersøkelsen i 1999 og noen enkelttilfeller i 2011. Figur 3.1 viste at 2,1 prosent av de 445 400 innvandrerne og 0,08 prosent av de 2 338 400 i resten av befolkningen ikke hadde fullført noen utdanning, noe som i absolutte tall utgjør 7 500 innvandrere og om lag 1 800 i resten av befolkningen. Av disse er 4 500 innvandrere (60 prosent) og 1 400 (77 prosent) av resten av befolkningen utenfor arbeidsstyrken. Så vi ser at det er langt flere innvandrere i gruppen som er uten utdanning og som er utenfor arbeidsstyrken.

Blant innvandrerne er andelen registrerte ledige høyere for alle utdanningsgrupper enn for resten av befolkningen, og for begge ser vi at det er blant dem med grunnskole som høyeste fullførte utdanning at den registrerte ledigheten er høyest. 5,4 prosent av innvandrere og 1,9 prosent av resten av befolkningen med grunnskole er registrert ledige. Den registrerte ledigheten er høyere blant dem med grunnskole enn blant dem uten fullført utdanning. 4,0 prosent av dem uten utdanning er registrert ledig blant innvandrerne og 0,6 prosent blant resten av befolkningen.

Figur 4.3. Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for bosatte i alderen 25-66 år¹, 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlaget finnes i tabell A9 og A10 i vedlegget.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

En del eldre innvandrere med høyere utdanning

I figur 4.4 og 4.5 ser vi en illustrasjon av hvor stor andel av de sysselsatte som har fullført utdanninger på de ulike nivåene fordelt på aldersgrupper. Figur 4.4 viser andelen som har fullført høyere utdanning og figur 4.5 viser andelen som har fullført utdanninger opp til høyere utdanning.

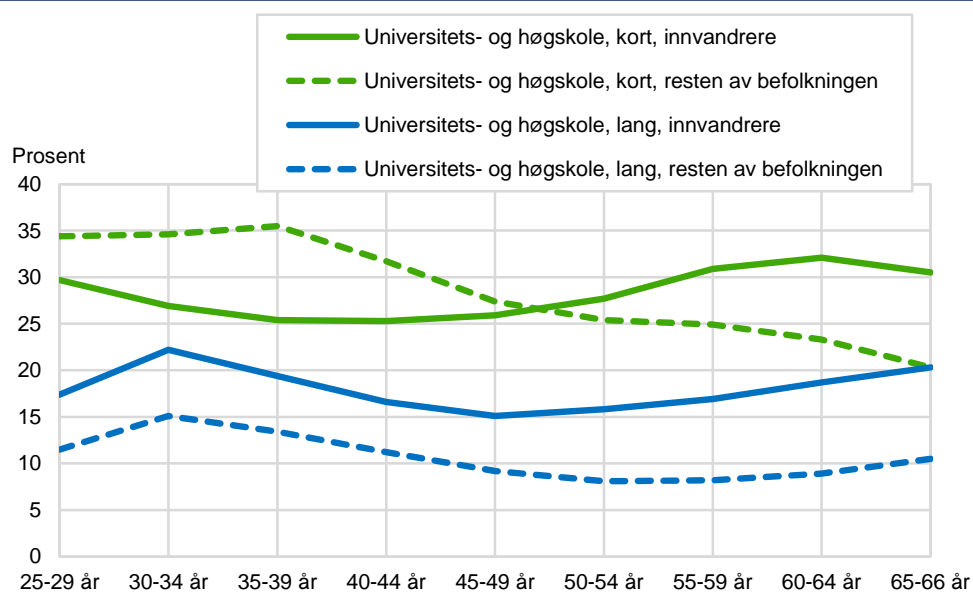
Vi ser av figur 4.4 at andelen innvandrere med høyere utdanning er høyest i de yngre og de eldste aldersgruppene. Som vi kunne forvente, er andelen med lang høyere utdanning høyest i aldersgruppen 30-34 år for både innvandrere og resten av befolkningen. Andelen med lang høyere utdanning er minst for aldersgruppen 45-49 år. Blant de eldste sysselsatte, har 20 prosent lang høyere utdanning, mens i gruppen 45-49 år har 15 prosent lang høyere utdanning. For dem med kort høyere utdanning er andelen syv prosentpoeng høyere blant 60-64-åringene enn blant dem som er 40-44 år. Andelen med kort høyere utdanning er høyest blant innvandrere i sekstiårene, også når vi tar med alle aldersgrupper. I aldersgruppene over 55 år har

en større andel kort høyere utdanning enn for de yngre aldersgruppene. For dem som er eldre enn 55 år ser vi den samme tendensen for resten av befolkningen, men bare for lang høyere utdanning og ikke så markert som for innvandrerne (se figur 4.4). Økningen er bare på om lag to prosentpoeng, og kan skyldes tilfeldige variasjoner. For innvandrerne del kan det skyldes forskjellige «innvandringsbølger» fra forskjellige land, der innvandrere fra noe tidligere hadde et høyere utdanningsnivå enn arbeidsinnvandrerne fra de siste årene.

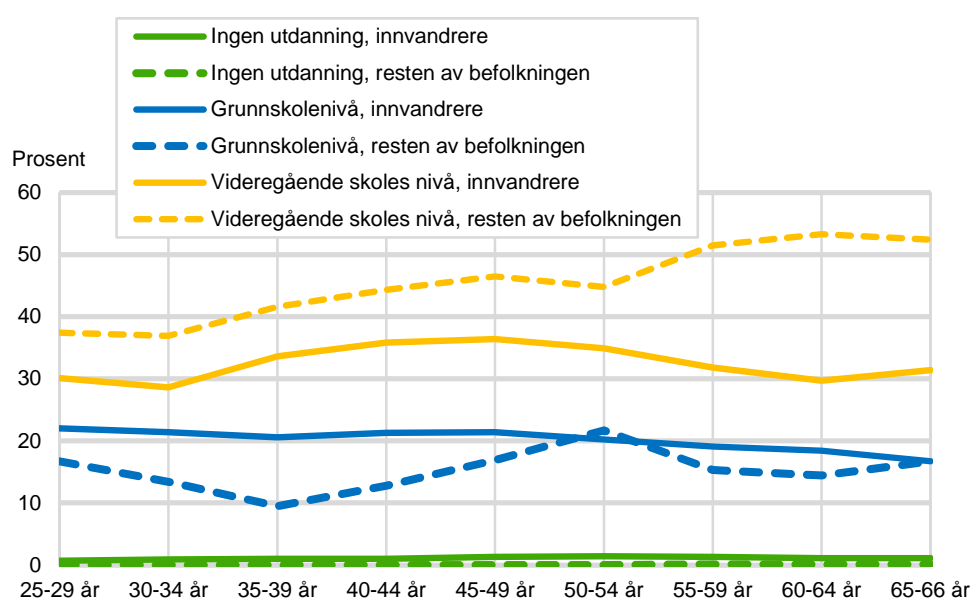
For sysselsatte som ikke er innvandrere, er andelen med kort høyere utdanning høyest i gruppen 35-39 år og lavere for eldre aldersgrupper. Kurven er synkende med økende alder, mens den for innvandrere er stigende.

Figur 4.4. Sysselsatte med høyere utdanning¹ etter innvandringskategori og alder i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A14.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.5. Sysselsatte uten høyere utdanning¹ etter innvandringskategori og alder i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A14.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Andelen i resten av befolkningen som har videregående som høyeste fullførte utdanning, er høyere for de eldste gruppene enn i de yngste (se figur 4.5). For innvandrere synes andelen å øke opp mot 45-49 år, for deretter å synke til det samme nivået for de to eldste aldersgruppene. Nivået er omtrent det samme for aldersgruppen 30-34 år som for 60-66 år. Som nevnt ovenfor, kan nok dette henge sammen med forskjellige innvandringsbølger. I de siste årene har det kommet mange arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene i Øst-Europa. En stor andel av disse har videregående skole.

I dette avsnittet har vi sett at jo kortere utdanning, desto flere er utenfor arbeidsstyrken. Hele 60 prosent av innvandrerne uten noen fullført utdanning, står utenfor arbeidsstyrken. Blant dem med fullført grunnskole, er 35 prosent utenfor arbeidsstyrken. Blant sysselsatte er andelen med høyere utdanning høyere blant innvandrere i sekstiårene enn blant innvandrere i førtiårene. Mulige forklaringer kan være innvandrere i forskjellige innvandringsbølger.

4.3. Personer utenfor arbeidsstyrken

Datamaterialet vårt viser at av de 118 400 innvandrerne utenfor arbeidsstyrken, er 56 prosent kvinner og 44 prosent menn. Kjønnfordelingen kan ha sammenheng med at en større andel kvinner enn menn er hjemmearbeidende med små barn. Personene utenfor arbeidsstyrken er i alle aldersgrupper innenfor den populasjonen vi ser på (25 til 66 år) med overvekt av personer i de yngre aldersgruppene. Det er oppgitt innvandringsgrunn for innvandrere som ikke er fra nordiske land. Av mennene er 40 prosent arbeidsinnvandrere og 39 prosent flyktninger, mens for kvinnene er bare 10 prosent arbeidsinnvandrere og 25 prosent er flyktninger. En større andel kvinner enn menn har oppgitt familie som innvandringsgrunn, 58 prosent mot 16 prosent av mennene.

Vi vil se på utdanningsnivået til personer utenfor arbeidsstyrken. Er det noen spesielle kjennetegn med hensyn til hvilken høyeste fullførte utdanning de er registrert med? Kan vi se noen spesielle trekk hva botid og landbakgrunn angår?

Både kort og lang botid blant dem utenfor arbeidsstyrken

Tabell 4.3 viser at hele 37 prosent av dem utenfor arbeidsstyrken er i gruppen med kortest botid. Alder og botid vil ofte henge sammen og datamaterialet viser at 74 prosent av dem med botid 0 til 3 år er i alderen 25 til 39 år. Ellers er det en høy andel av dem utenfor arbeidsstyrken som har lang botid på 15 år eller mer. Nesten 31 prosent av innvandrerne utenfor arbeidsstyrken har mer enn 15 års botid.

Tabell 4.3. Botid for innvandrere utenfor arbeidsstyrken 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Botid	Antall	Prosent
I alt	118 395	100,0
Botid 0-3 år	43 756	37,0
Botid 4-6 år	13 986	11,8
Botid 7-10 år	11 481	9,7
Botid 11-15 år	12 775	10,8
Over 15 år	36 397	30,7

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

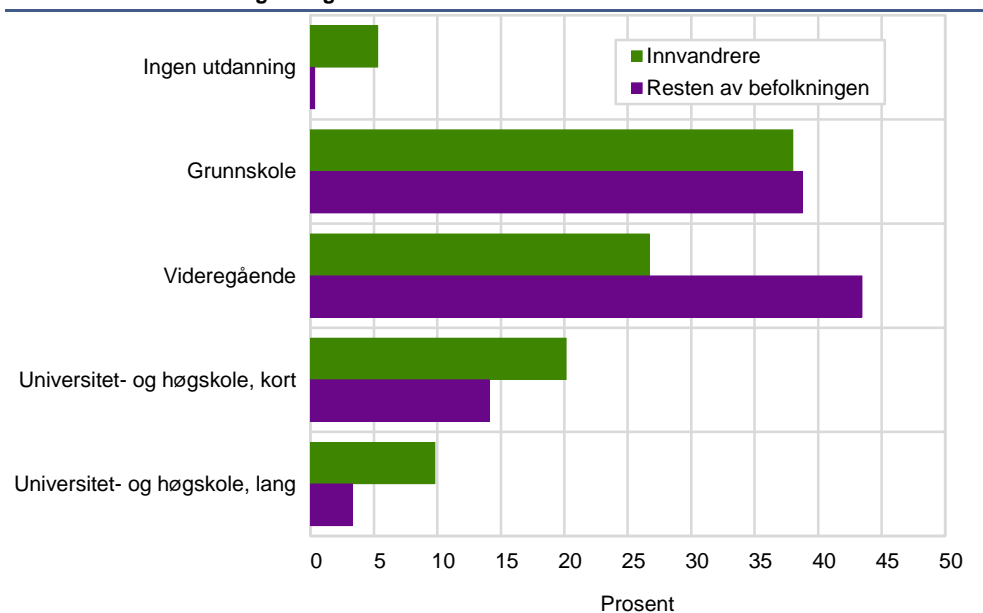
Aldersmessig er det bare 15 prosent av dem i alderen 25 til 39 år som har så lang botid som mer enn 15 år, mens det samme gjelder 43 prosent er i alderen 43 til 54 år.

Lik andel med grunnskole for innvandrere og resten

For personer utenfor arbeidsstyrken er andelen med grunnskole nokså lik for innvandrere og resten av befolkningen med 38 prosent for innvandrerne og nesten 39 prosent for resten av befolkningen. Figur 4.6 viser også at andelen innvandrere med høyere utdanning er større enn andelen for resten av befolkningen. Totalt 30 prosent av innvandrerne har høyere utdanning, hvorav 10 prosent har lang høyere utdanning, mens for resten av befolkningen er det 17 prosent som har høyere utdanning, altså 13 prosentpoeng færre enn for innvandrerne. Vel 5 prosent av

innvandrerne har ingen fullført utdanning, men hvis vi ser på kjønnsforskjellene her, ser vi at nesten syv prosent av kvinnene og 3,5 prosent av mennene ikke har fullført noen utdanning (vedleggstabell A11). Det er altså en noe større andel kvinner som ikke har noen fullført utdanning, men det er også en større andel kvinner enn menn som har høyere utdanning, og dette gjelder ikke bare for innvandrerne, men også for resten av befolkningen. En av tre kvinnelige innvandrere har høyere utdanning, mens dette gjelder mindre enn en av fem av kvinnene i resten av befolkningen.

Figur 4.6. Utdanningsnivå for personer utenfor arbeidsstyrken 25-66 år¹ etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012

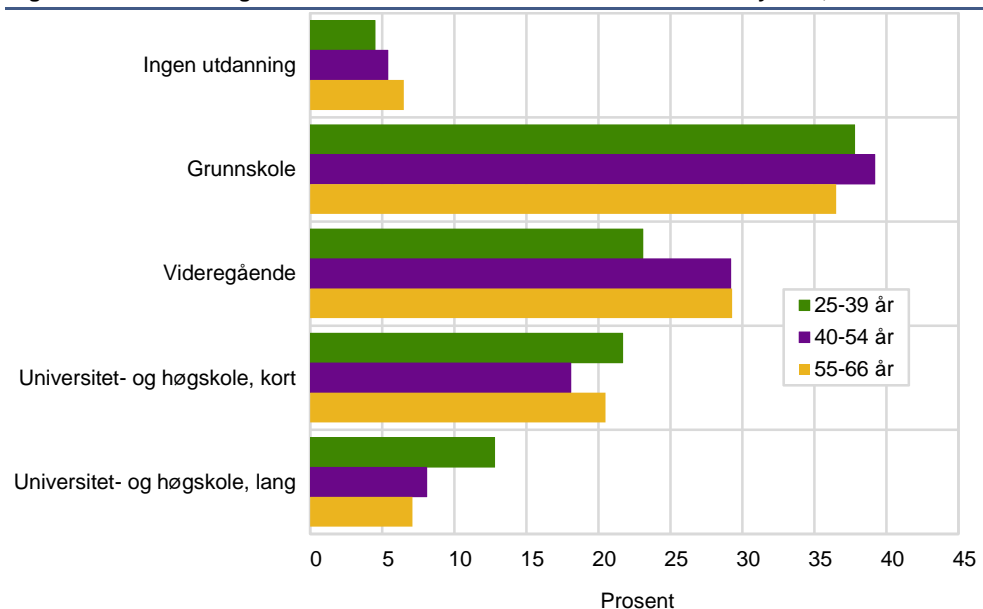
¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
 Figurgrunnlag finnes i tabell A11.
 Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Høyest utdanningsnivå blant unge kvinner

Figur 4.7 viser utdanningsnivå for tre ulike aldersgrupper for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, og vi ser at den største andelen har grunnskole som høyeste fullførte utdanningsnivå. Om lag 25 000 personer totalt i alle aldersgruppene har høyere utdanning, noe som utgjør 30 prosent av innvandrerne utenfor arbeidsstyrken (se tabell A13). Det er i den yngste aldersgruppen, 25 til 39 år, og spesielt blant kvinnene, vi finner den høyeste andelen med høyere utdanning. Over 38 prosent av kvinnene har høyere utdanning, mens for menn i samme aldersgruppe er andelen 27 prosent, slik at også her er trenden den samme som vi ser i andre sammenhenger, at det er flest kvinner som tar høyere utdanning. Det er kvinnene som gjør at den yngste aldersgruppen har flere med høyere utdanning, for blant menn er det omtrent like mange i alle aldersgrupper som har høyere utdanning, mens blant kvinnene er andelen med høyere utdanning høyest i denne aldersgruppen. Det samme gjelder også for kvinnene i denne aldersgruppen i resten av befolkningen. Her er også andelen med høyere utdanning større enn for tilsvarende gruppe menn. For innvandrerkvinnene er halvparten av dem utenfor arbeidsstyrken i alderen 25 til 39 år. I denne aldersgruppen er nok mange hjemmearbeidende med små barn og forsørget av andre, f.eks. ektefelle. Denne antagelsen understøttes av Olsen (2014, side 29) som finner ... «at sysselsetting er langt mindre vanlig blant gifte kvinner med barn blant dem med innvandrerbakgrunn enn ellers»... Han skriver også at mens kvinner i alderen 25 til 29 år i denne samlivsstatusen i majoritetsbefolkningen har en andel sysselsatte på over 83 prosent, er denne andelen litt under 45 prosent blant innvandrerkvinner. Sysselsettingstillene viser også at for alle kvinner, med eller uten barn i denne alderen, er sysselsettingsandelen lavere blant innvandrerkvinner (se side 64, tabell A20 i Olsen (2014)).

I vårt datamateriale er 52 600 menn 25 til 66 år utenfor arbeidsstyrken. 34 prosent av dem er i alderen 25 til 39 år og 40 prosent i alderen 40 til 54 år, hvorav en fjerdedel av dem vi kjenner utdanningen til har høyere utdanning, mens en tredjedel har fullført videregående utdanning. En del kan være i aktivitet selv om de ikke er i arbeidsstyrken, siden denne definisjonen beror på om man er i jobb, midlertidig fraværende fra jobb eller er registrert arbeidsledig. Personer kan foruten å være hjemmearbeidende f. eks. delta i introduksjonsordningen, være på arbeidsmarkedstiltak eller i uregistrert arbeid. De kan også ha helserelaterte ytelser (f. eks. Uføretrygd) eller AFP.

Figur 4.7. Utdanningsnivå etter alder for innvandrere utenfor arbeidsstyrken¹, 4. kvartal 2012

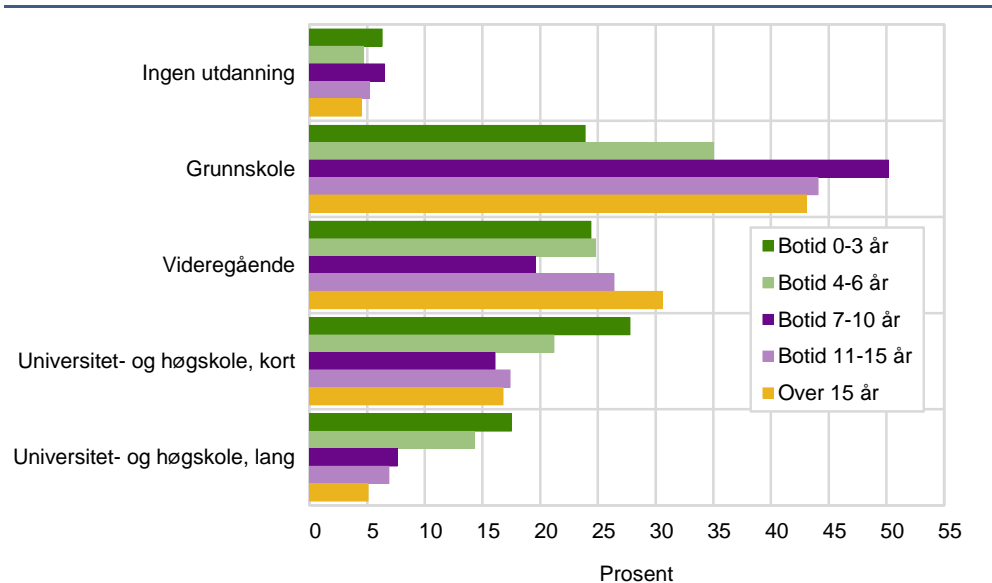

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A13.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Større andel med høyere utdanning blant dem med kort botid

De med kort botid har høyest andel med høyere utdanning, mens blant grupper med lengre botid er det flere med grunnskoleutdanning. Spesielt blant dem som har bodd i Norge i 0-3 år er andelen med både kort og lang høyere utdanning mye høyere enn de med lang botid. 28 prosent i gruppen med kortest botid har høyere utdanning med varighet på fire år eller mindre. Dette er betydelig høyere enn for dem med botid på syv år eller mer. Dette gjelder også for dem med lang høyere utdanning, slik at for dem med den korteste botiden har mer enn 45 prosent høyere utdanning, mens 22 prosent av dem som har bodd i landet i mer enn 15 år har høyere utdanning. Nå skal det jo sies at det kan være en positiv korrelasjon mellom alder og botid, slik at i gruppen med kort botid vil det være en høyere andel yngre folk. Det er også en trend i tiden i mange land at flere tar høyere utdanning nå enn før.

Figur 4.8. Utdanningsnivå fordelt på botid for innvandrere utenfor arbeidsstyrken¹, 4. kvartal 2012

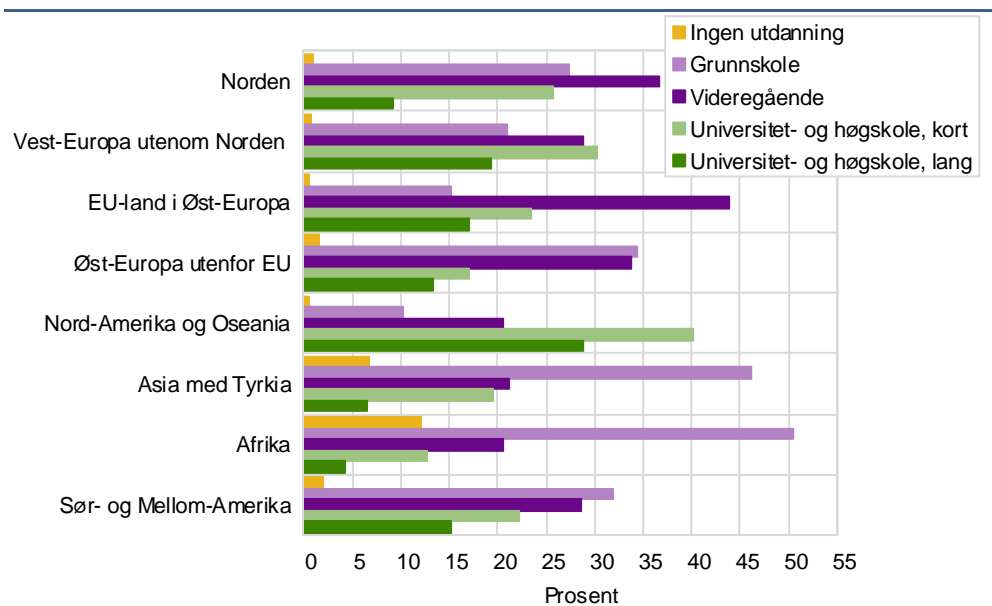

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Asiatiske land mest overrepresentert

Selv om andelen innvandrere fra asiatiske land totalt sett er høyere enn andelen fra andre landgrupper, viser tabell 4.4 at det også er dem som er mest overrepresentert blant personer utenfor arbeidsstyrken. En annen gruppe som er godt overrepresentert, er innvandrere fra Afrika. Utdanningsnivået for personer fra disse landgruppene er også gjennomgående lavere (se figur 4.9). En høyere andel står uten noen fullført utdanning eller med grunnskole som det høyeste utdanningsnivået. Blant dem utenfor arbeidsstyrken har for eksempel innvandrere fra Afrika 63 prosent med utdanning på grunnskolenivå eller ingen fullført utdanning, og bare 17 prosent har høyere utdanning. For afrikanske innvandrere utenfor arbeidsstyrken har 12 prosent ikke fullført noen utdanning. I motsatt ende av skalaen har vi innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania hvor 69 prosent har høyere utdanning og 11 prosent ikke har fullført noen utdanning eller bare grunnskole.

Figur 4.9. Utdanningsnivå fordelt på landbakgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken¹, 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.4. Landbakgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken og innvandrere totalt i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Verdensdeler	Utenfor arbeidsstyrken		Totalt	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
I alt	118 395	100,0	445 407	100,0
Norden	7 434	6,3	49 315	11,1
Vest-Europa utenom Norden	8 887	7,5	47 009	10,6
Øst-Europa utenfor EU	10 554	8,9	39 460	8,9
Nord-Amerika og Oseania	2 044	1,7	8 428	1,9
Asia med Tyrkia	44 709	37,8	130 719	29,3
Afrika	19 647	16,6	46 438	10,4
Sør- og Mellom-Amerika	4 104	3,5	15 539	3,5
EU-land i Øst-Europa	21 016	17,8	108 499	24,4

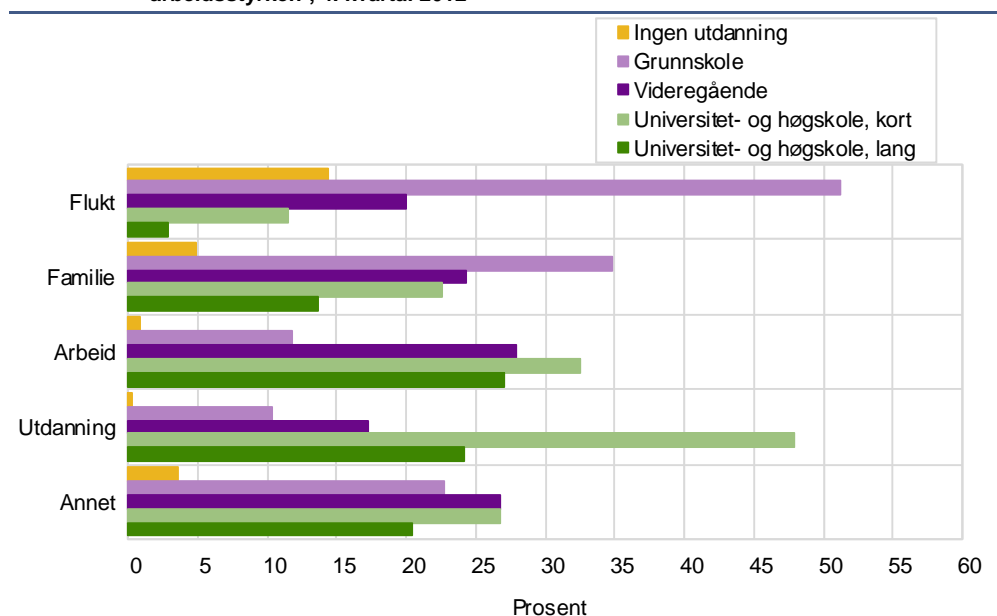
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Vi ser at de mest underrepresenterte landene er EU-land i Øst-Europa. 24 prosent av innvandrerne har innvandret fra disse landene, mens de utgjør under 18 prosent av personer utenfor arbeidsstyrken. Den største andelen av innvandrere fra disse landene er arbeidsinnvandrere, så dette virker rimelig.

Lavest utdanningsnivå blant kvinner som har flyktet

Generelt sett har flyktninger lavest utdanningsnivå ved at flest i denne gruppen har ingen utdanning eller grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Kvinnelige flyktninger har jevnt over lavere utdanning enn mannlige flyktninger. Figur 4.10 og 4.11 viser at mer enn 14 prosent av kvinnelige flyktninger står uten noen fullført utdanning. Dette er høyere enn for menn som har flyktet, hvor vel 5 prosent er uten fullført utdanning. På den andre siden står flere av mennene enn kvinnene med fullført utdanning på videregående nivå eller høyere.

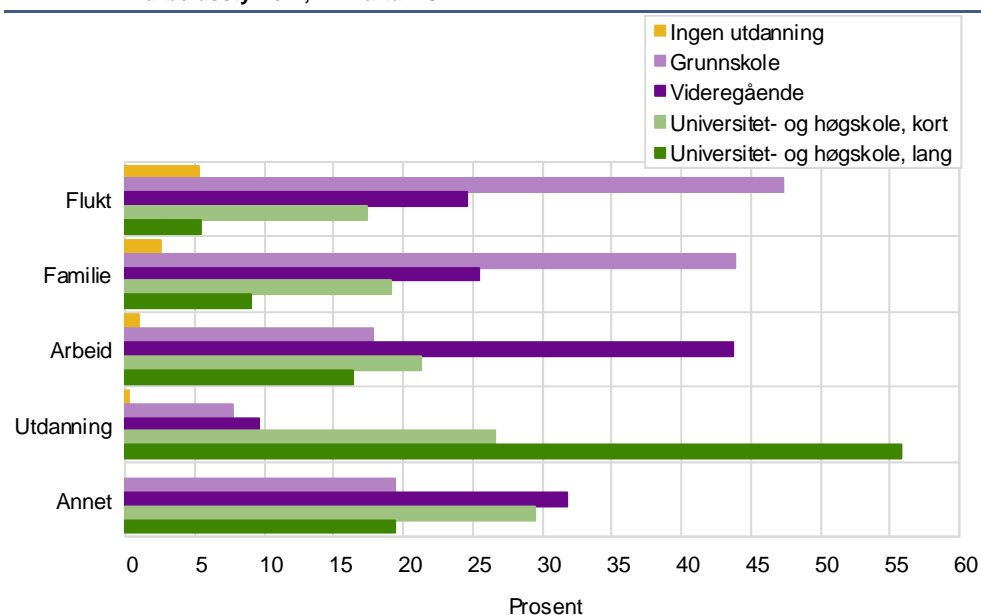
Blant familiegjennforente er det også en relativt stor andel med lav utdanning, men det er også en relativt høy andel med høyere utdanning. Ikke overraskende finner vi høyest utdanningsnivå blant dem som kommer hit for å skaffe seg utdanning, spesielt blant menn. 83 prosent av mennene og 72 prosent av kvinnene har høyere utdanning.

Figur 4.10. Utdanningsnivå og innvandringsgrunn for kvinnelige innvandrere utenfor arbeidsstyrken¹, 4. kvartal 2012¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.

Figurgrunnlag finnes i tabell A16.

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.11. Utdanningsnivå og innvandringsgrunn for mannlige innvandrere utenfor arbeidsstyrken¹, 4. kvartal 2012

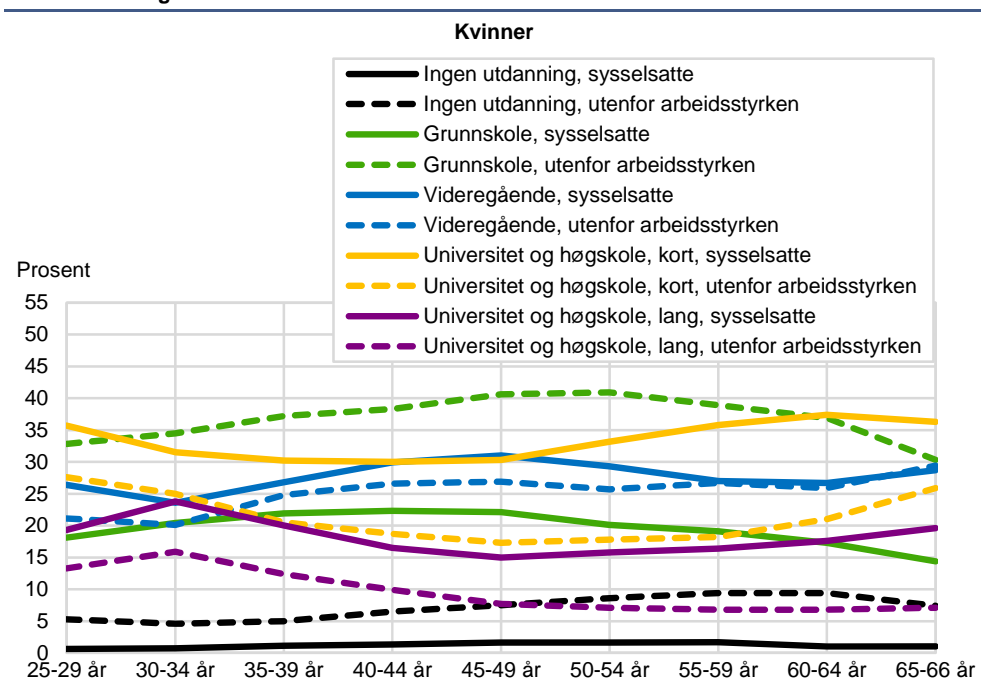

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A16.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Langt flere med grunnskole blant innvandrere utenfor arbeidsstyrken

Figurene 4.12 og 4.13 viser utdanningsnivå for ulike aldersgrupper. Figurene tar for seg hhv. kvinnelige og mannlige innvandrere og sammenligner utdanningsnivået for sysselsatte med utdanningsnivået for personer utenfor arbeidsstyrken etter alder. Ved å sammenligne personer innenfor en aldersgruppe, tar vi hensyn til at innvandrere og resten av befolkningen har en ulik aldersprofil, at det er flere yngre innvandrere enn i resten av befolkningen.

Figur 4.12. Innvandrere som er sysselsatte eller utenfor arbeidsstyrken etter utdanningsnivå¹ og alder i 4. kvartal 2012

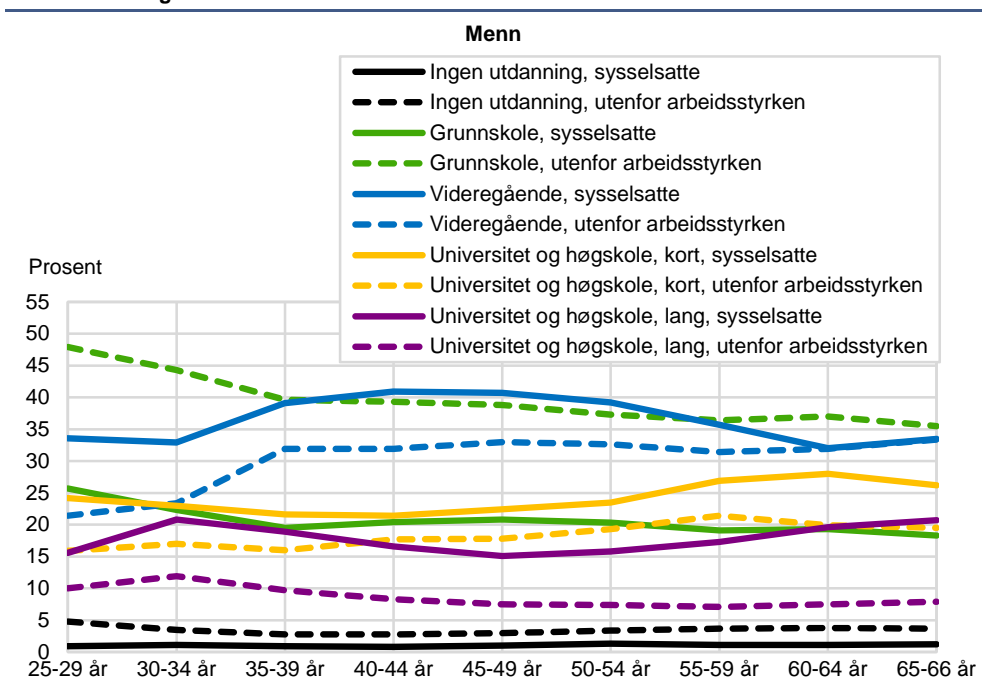

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A3, A14 og A15.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De som er utenfor arbeidsstyrken har flere på lavere utdanningsnivå for alle aldersgrupper enn de sysselsatte. De har også en høyere andel som ikke har fullført

noen utdanning. Vi ser at andelen kvinner utenfor arbeidsstyrken uten fullført utdanning, er høyere i eldre grupper, og er over 9 prosent for dem i alderen 55-64 år. Blant sysselsatte er det veldig få som ikke har fullført noen utdanning, mellom 0,5 og 2 prosent. Vi ser av de grønne strekene i figurene at andelen utenfor arbeidsstyrken med grunnskole, er 10-20 prosentpoeng høyere enn sysselsatte med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. På de høyere utdanningsnivåene finner vi høyere andel sysselsatte enn personer utenfor arbeidsstyrken, og for kvinner ser vi en spesielt stor forskjell i de eldre aldersgruppene for dem med kort høyere utdanning, hvor sysselsatte ligger langt over dem utenfor arbeidsstyrken. For dem i aldersgruppen 50-64 år er forskjellen så stor som mellom 15 og 18 prosentpoeng. Forskjellen blant menn med de to yrkesstatusene er høyest for dem med grunnskole og ikke så stor for dem med kort høyere utdanning, slik som blant kvinnene. I figur 4.13 er de grønne strekene lengst fra hverandre.

Figur 4.13. Innvandrere som er sysselsatte eller utenfor arbeidsstyrken etter utdanningsnivå¹ og alder i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Figurgrunnlag finnes i tabell A3, A14 og A15.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.4. Oppsummering av kapittelet

Vi har i dette kapittelet sett at innvandrere har en svakere tilknytning til arbeidsmarkedet enn resten av befolkningen. Med dette mener vi at en langt lavere andel er sysselsatt, 13 prosentpoeng færre, og en langt større andel av innvandrerne er utenfor arbeidsstyrken, 9 prosentpoeng flere, og en noe større andel er registrert ledig. Kurvene som viser sysselsetting og andel utenfor arbeidsstyrken er slakere for innvandrere enn for resten av befolkningen. Dvs. at når resten av befolkningen kommer i 60-årene, har de en raskere avgang fra arbeidsmarkedet enn innvandrerne, og innvandrerne ligger nå «bare» 4 prosentpoeng under i den eldste aldersgruppen. Både for innvandrere og resten av befolkningen er det en høyere andel kvinner enn menn utenfor arbeidsstyrken. 32 og 22 prosent av innvandrerkvinner og -menn er utenfor arbeidsstyrken, mens det samme gjelder for 20 og 15 prosent for resten av befolkningen.

Det vi observerer ut fra datamaterialet er at jo kortere utdanning, desto flere er utenfor arbeidsstyrken. Hele 60 prosent av innvandrerne uten noen fullført utdanning, står utenfor arbeidsstyrken. Dette gjelder også for resten av befolkningen, men blant innvandrere er det en høyere andel, 2,1 prosent, som ikke har fullført noen utdanning, mens i resten av befolkningen er det under 0,1 prosent.

Blant innvandrere med fullført grunnskole som høyeste utdanning, er 57 prosent sysselsatt og 35 prosent utenfor arbeidsstyrken. Resten er i ordinær utdanning eller registrert ledige. Motsatt har vi innvandrere med lang høyere utdanning med en sysselsettingsandel på 81 prosent.

Innvandrere utenfor arbeidsstyrken er av begge kjønn og i alle aldre med noe overvekt av personer i de yngste aldersgruppene og 56 prosent er kvinner. Mange av dem utenfor arbeidsstyrken har kort botid, 37 prosent har en botid på 0 til 3 år, og av dem med denne korte botiden er tre av fire i alderen 25 til 39 år.

En del av dem utenfor arbeidsstyrken har tilegnet seg kompetanse. En høyere andel innvandrere utenfor arbeidsstyrken har høyere utdanning (30 prosent) enn i tilsvarende gruppe i majoriteten (17 prosent). Det er i den yngste aldersgruppen, 25 til 39 år, og spesielt blant kvinnene, vi finner den høyeste andelen med høyere utdanning. Over 38 prosent av kvinnene har høyere utdanning, mens for menn i samme aldersgruppe er andelen 27 prosent. Blant dem i denne aldersgruppen, er mange hjemmearbeidende med små barn.

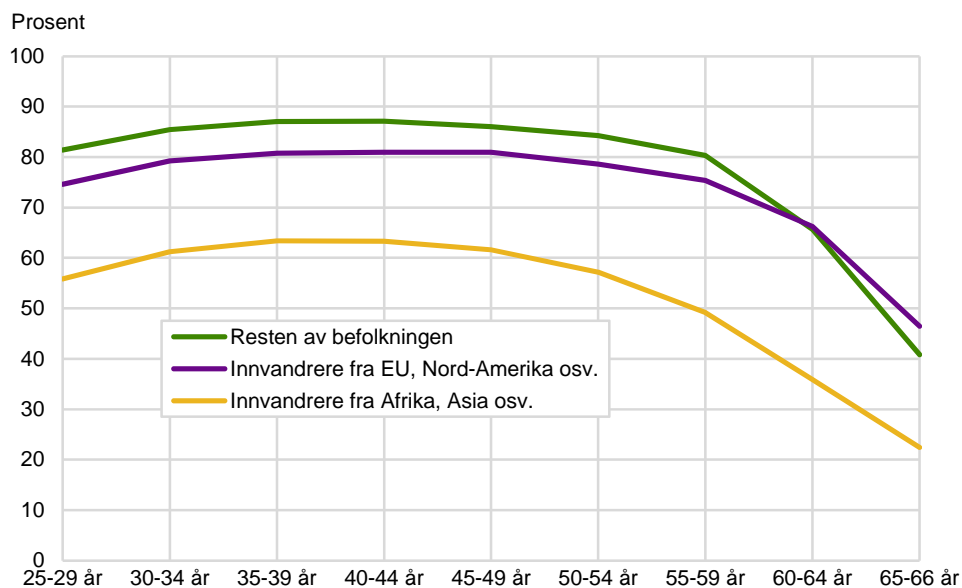
For dem utenfor arbeidsstyrken er andelen med grunnskole nokså lik for innvandrere og resten av befolkningen, 38 prosent for innvandrerne og nesten 39 prosent for majoriteten. Det er blant dem med kort botid vi finner flest med høyere utdanning. 45 prosent av dem med en botid på 0-3 år har høyere utdanning. De store gruppene arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa med fullført videregående skole som høyeste fullførte utdanning, har ofte arbeid når de kommer til landet, slik at det er relativt få som kommer inn i gruppen «utenfor arbeidsstyrken». Data-materialet viser at innvandrere fra asiatiske land er dem som er mest overrepresentert blant personer utenfor arbeidsstyrken. En annen gruppe som er godt overrepresentert, er innvandrere fra Afrika. Utdanningsnivået for personer fra disse landgruppene er også gjennomgående lavere.

5. Landbakgrunn og utdanningsnivå

Er det noen forskjell i utdanningsnivå for personer med ulik alder og landbakgrunn? Landene innenfor hver region kan være vidt forskjellige når det gjelder tilknytning til arbeidsmarkedet og utdanningsnivå. Det er imidlertid ikke plass til å behandle alle land like nøye, derfor presenteres resultater for regioner. Vi vil også se på noen enkeltland, og fortrinnsvis de som er mest representert i Norge.

5.1. Landgrupper og utdanning

Vi vil her se på hvordan sysselsettingen varierer med landbakgrunn. Figur 5.1 viser hvordan sysselsettingsandelen varierer med alderen for innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv., fra Afrika, Asia osv. og for resten av befolkningen. Vi ser at innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv. har en høyere sysselsettingsandel for alle aldersgrupper enn innvandrere fra Afrika, Asia osv., og at resten av befolkningen ligger høyest helt til 60-64 år. Etter denne alderen og frem til 66 år, har innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv. en høyere andel sysselsatte. 66 prosent av innvandrere i alderen 60-64 år fra EU, Nord-Amerika osv. og resten av befolkningen er sysselsatt, mens 36 prosent av innvandrere fra Afrika, Asia osv. er sysselsatt. 46 prosent av 65-66-åringene som har innvandret fra EU, Nord-Amerika osv. er sysselsatt, mens det samme er tilfelle for 41 prosent av resten av befolkningen. I alle aldre ligger kurven for innvandrere fra Afrika, Asia osv. en god del under den for innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv., stort sett 18-19 prosentpoeng og 24 til 31 prosentpoeng under resten av befolkningen. Kurven for innvandrere fra Afrika, Asia osv. synker noe brattere enn for EU, Nord-Amerika osv.

Figur 5.1. Sysselsatte etter alder og landgrupper i 4. kvartal 2012, begge kjønn

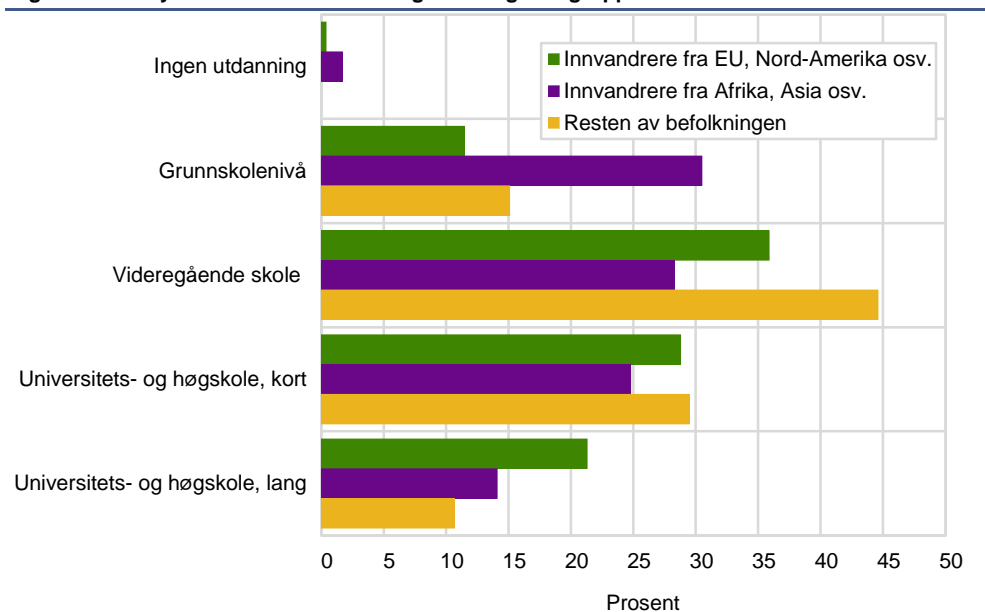
Kilde: Sysselsettingsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Majoritetsbefolkningen har lavest andel med lang høyere utdanning

Sysselsatte innvandrere fra EU, Nord-Amerika osv. har klart høyest andel med lang universitets- og høgskoleutdanning. Vel en av fem har lang høyere utdanning. Sysselsatte innvandrere fra Afrika, Asia osv. har også en høyere andel med lang høyere utdanning enn sysselsatte i resten av befolkningen. 14 prosent av innvandrere fra Afrika, Asia osv. har lang universitetsutdanning, noe som er vel 3 prosentpoeng høyere enn tilsvarende andel for resten av befolkningen som har mindre enn 11 prosent. Majoritetsbefolkningen har med andre ord den laveste andelen med lang høyere utdanning. Hadde vi sett på dem med høyere utdanning under ett, og ikke skilt mellom lang og kort, ville ikke dette kommet frem fordi andelen med høyere utdanning for resten av befolkningen er 40 prosent, mens tilsvarende andel for innvandrere fra Afrika, Asia osv. er 39 prosent. Flere i resten av befolkningen har altså kort høyere utdanning (se figur 5.2). Til sammenligning har halvparten av innvandrerne fra EU, Nord-Amerika osv. fullført utdanning på universitetsnivå.

En av tre fra Afrika, Asia osv. med grunnskole

Selv om en større andel av innvandrerne fra Afrika, Asia osv. har lang høyere utdanning enn det resten av befolkningen har, er andelen med bare grunnskole veldig høy, 31 prosent. Dette er mye høyere enn for den andre innvandrerguppen og majoriteten. Det er 16 prosentpoeng høyere enn i resten av befolkningen. Det er slik at den største andelen i gruppen innvandrere fra Afrika, Asia osv. bare har fullført grunnskole. Det er også to prosent som ikke har fullført noen utdanning og denne andelen er tilnærmet null for de to andre gruppene. Fordelingen av utdanningen for innvandrere fra Afrika, Asia osv. er altså noe ulik fordelingen i majoriteten fordi det er så mange som har lav utdanning (grunnskole), men også mange som har høy utdanning. Innvandrerne fra EU, Nord-Amerika har en helt annen utdanningsfordeling enn de fra Afrika, Asia osv. De har færrest med bare grunnskole og flest med lang høyere utdanning. De har en omtrent like stor andel med kort høyere utdanning som majoriteten.

Figur 5.2. Sysselsatte etter utdanningsnivå¹ og landgruppe i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

5.2. Regioner og utdanning

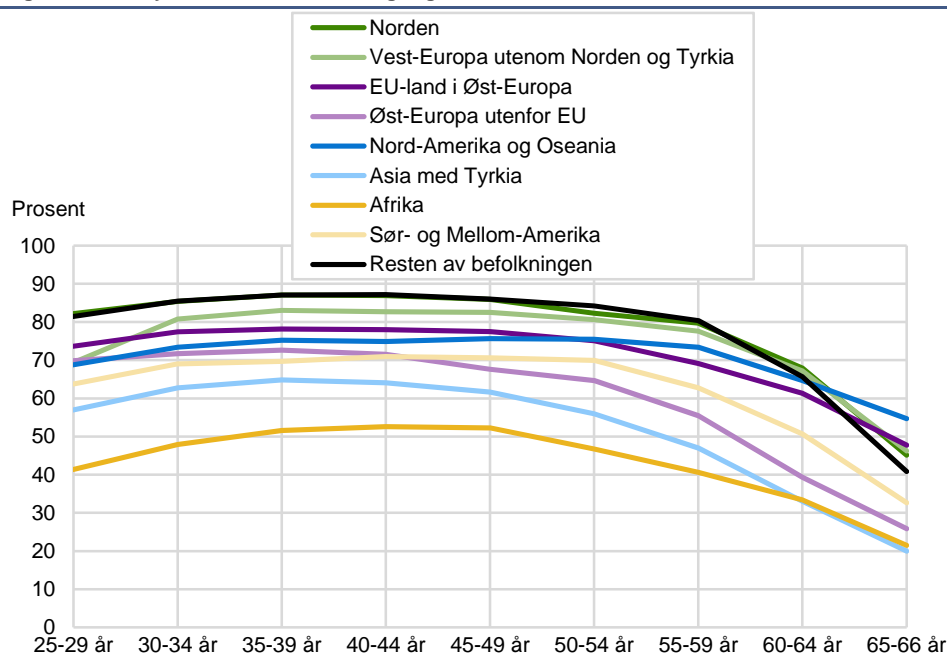
Vi har til nå sett på fordelinger ved å bruke en svært grov regioninndeling. Det kan også være interessant å se på en mer finfordelt inndeling blant annet fordi det er mange flere innvandrere i Norge fra enkelte regioner enn fra andre, slik som f. eks. EU-land i Øst-Europa. Figur 5.3 viser andel sysselsatte av alle totalt i hver aldersgruppe ved en åtte-delt regioninndeling. Vi ser at de med lavest andel sysselsatte i alle aldersgrupper er innvandrere fra Afrika og Asia. 48 prosent av afrikanske innvandrere er sysselsatt, men sysselsettingen er høyest i alderen 40-44 år med 53 prosent. Den svake sysselsettingsandelen må sees i sammenheng med at mange har kommet til Norge på bakgrunn av flukt og behov for beskyttelse, og ikke som arbeidsinnvandrere (SSB 2013d). Innvandrerne fra denne regionen har, som vi har sett, størst andel med grunnskole eller ingen utdanning.

Høy sysselsetting blant svenskene

Innvandrere fra de andre nordiske landene har en aldersfordelt sysselsetting som er nesten identisk med resten av befolkningen og kurvene ligger derfor nesten oppå hverandre, bortsett fra at for de eldste aldersgruppene ligger resten av befolkningen under nordiske innvandrere. For alderen 60 til 64 år er 68 prosent av de nordiske innvandrerne sysselsatt, mens 66 prosent av resten av befolkningen er sysselsatt. For 65 og 66-åringene ligger resten av befolkningen fire prosentpoeng under nordiske innvandrere, med en sysselsettingsandel på 41 prosent. Resten av befolkningen har totalt for hele aldersgruppen 25 til 66 år en sysselsettingsandel på 80 prosent. Noen enkeltland (Sverige, Nederland, Danmark og Tyskland) har en høyere sysselsettingsandel enn resten av befolkningen (se vedleggstabell A6). Svenske innvandrere har samlet sett den høyeste sysselsettingsandelen, med 85 prosent.

Når det gjelder kjønnsfordelingen blant de sysselsatte varierer den fra region til region og er mest lik for asiatiske innvandrere. Her er det et ganske likt antall kvinner og menn som er sysselsatt. 50 prosent av de sysselsatte er nemlig kvinner. Som vi så i figur 5.3 er den totale sysselsettingen for innvandrere fra denne regionen ikke spesielt høy, 59 prosent av innvandrerne 25 til 66 år er sysselsatt og halvparten av dem er kvinner. For Øst-Europa utenfor EU og Sør- og Mellom-Amerika er over halvparten av de sysselsatte kvinner, 55 og 54 prosent, mens for innvandrere fra EU-land i Øst-Europa er andelen kvinner bare på 32.

Figur 5.3. Sysselsatte etter alder og region i 4. kvartal 2012

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Videregående blant menn fra Øst-Europa

De fleste sysselsatte mannlige innvandrere fra Øst-Europa har videregående skole som høyeste fullførte utdanning (se figur 5.4). 55 prosent av mennene fra EU-landene i Øst-Europa og 41 prosent av dem fra de andre øst-europeiske landene har videregående. Kvinnene har et noe annet utdanningsmønster ved at en større andel av kvinnene har høyere utdanning og færre har videregående som høyeste fullførte utdanning enn blant mennene, henholdsvis 57 og 28 prosent (se figur 5.5). Om lag en av ti menn fra EU-land i Øst-Europa har lang høyere utdanning, mens tilsvarende gjelder for en av fire kvinner. Noe av det samme ser vi blant innvandrere fra Norden. 39 prosent av mennene og 30 prosent av kvinnene har videregående som høyeste fullførte utdanning. En mye større andel av kvinnene har kort høyere utdanning, 43 prosent for kvinnene og 27 prosent av mennene. Det som skiller nordiske innvandrere fra innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, er at andelen med lang høyere utdanning er omtrent like stor for begge kjønn.

Som vi har sett tidligere i den grove regioninndelingen, har sysselsatte innvandrere fra Afrika og Asia med Tyrkia et lavt gjennomsnittlig utdanningsnivå ved at de har den største andelen med utdanning på grunnskolenivå. Dette mønsteret er nokså likt for kvinner og menn fra Afrika, men menn har noe mer utdanning ved at litt flere har høyere utdanning og litt færre har grunnskole eller ingen utdanning. 34 prosent av kvinner og menn fra Asia med Tyrkia har fullført grunnskole.

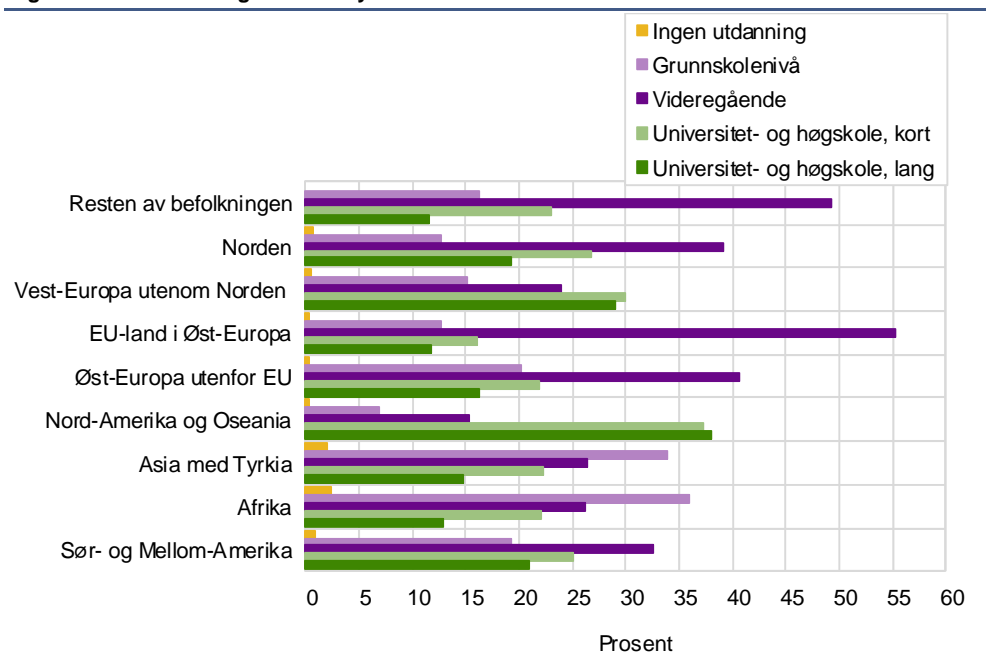
For afrikanske kvinner i aldersgruppen 25-49 år er det 8 prosent som ikke har fullført noen utdanning, og nesten halvparten har grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Bare 5 prosent har lang høyere utdanning. Afrikanske menn ligger noen prosentpoeng over, men utdanningsnivået er lavt også for mennene. De ligger også lavest for høyere utdanning og høyest for grunnskoleutdanning (Steinkellner og Holseter 2013).

Flere menn med høyere utdanning fra Afrika enn EU-land i Øst-Europa

35 prosent av mannlige innvandrere fra Afrika har høyere utdanning, mens dette bare gjelder for 28 prosent av mannlige innvandrere fra EU-land i Øst-Europa da denne gruppen, som nevnt, består av en stor andel med utdanning på videregående nivå. Dette gjenspeiler at det har kommet mange menn fra EU-land i Øst-Europa de siste årene som er arbeidsinnvandrere og har jobb som håndverkere.

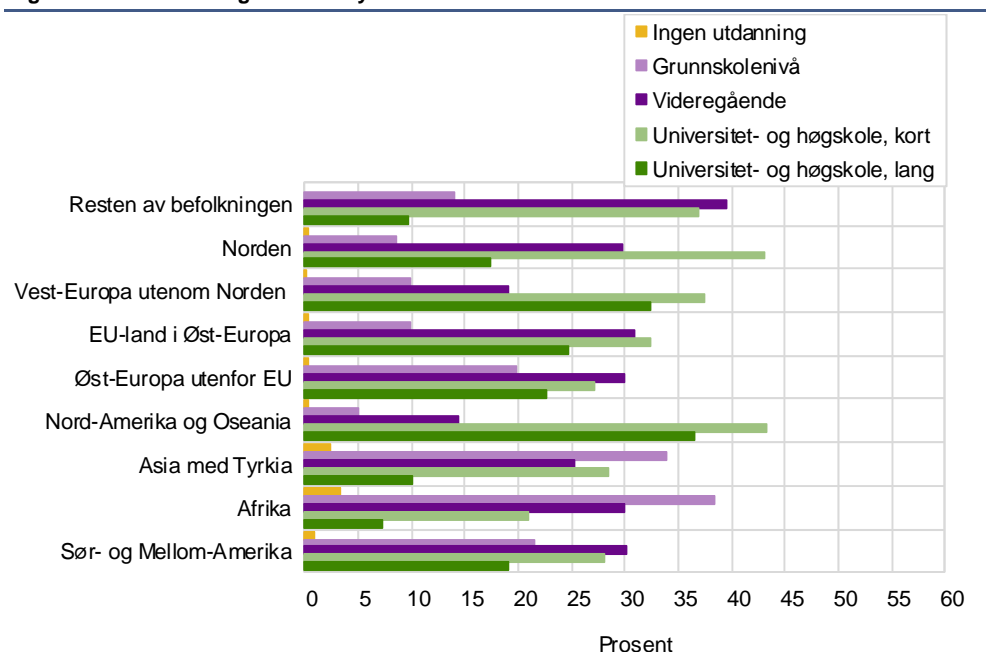
Sysselsatte fra Vest-Europa og Nord-Amerika har høyere utdanning enn resten av befolkningen. 37 prosent av de nord-amerikanske sysselsatte har høyere utdanning. Til sammenligning har 11 prosent blant resten av befolkningen høyere utdanning.

Figur 5.4. Utdanningsnivå for sysselsatte menn 25-66 år¹ i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 5.5. Utdanningsnivå for sysselsatte kvinner 25-66 år¹ i 4. kvartal 2012

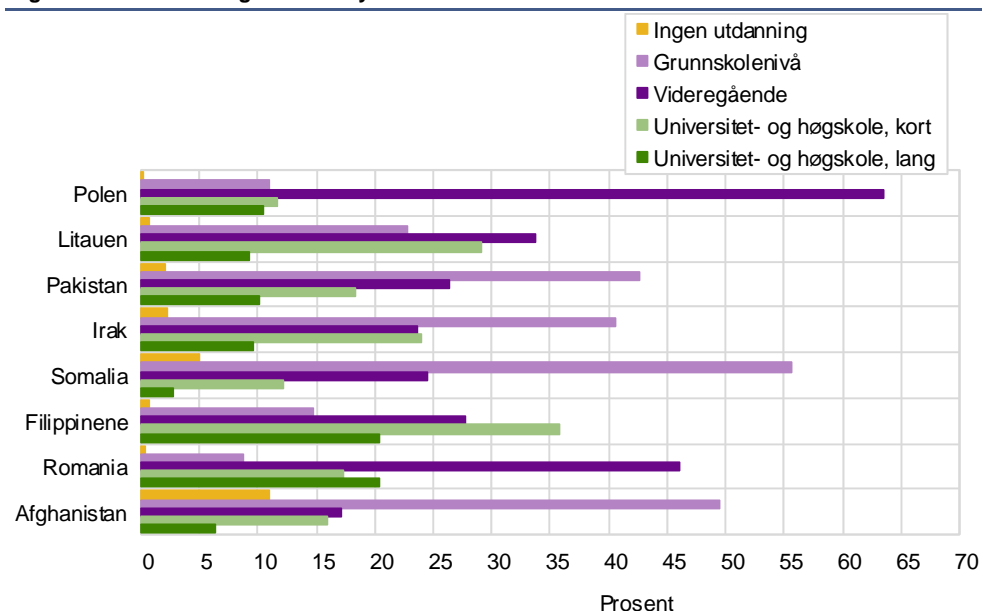
¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

5.3. Noen av de største landene

Når vi ser på enkeltland, har vi plukket ut noen av de største landene, men utelatt Sverige og Tyskland. Sverige er det nest største landet, men sysselsettingsmønsteret er veldig likt majoritetsbefolkningen. Det samme er tilfellet med Tyskland. Disse to landene er tidligere omtalt i teksten der det er avvik fra resten av befolkningen (se kapittel 5.2). Vi har tatt ut noen enkeltland, og for det største enkeltlandet Polen, ser vi at et stort flertall av polske menn som har innvandret til

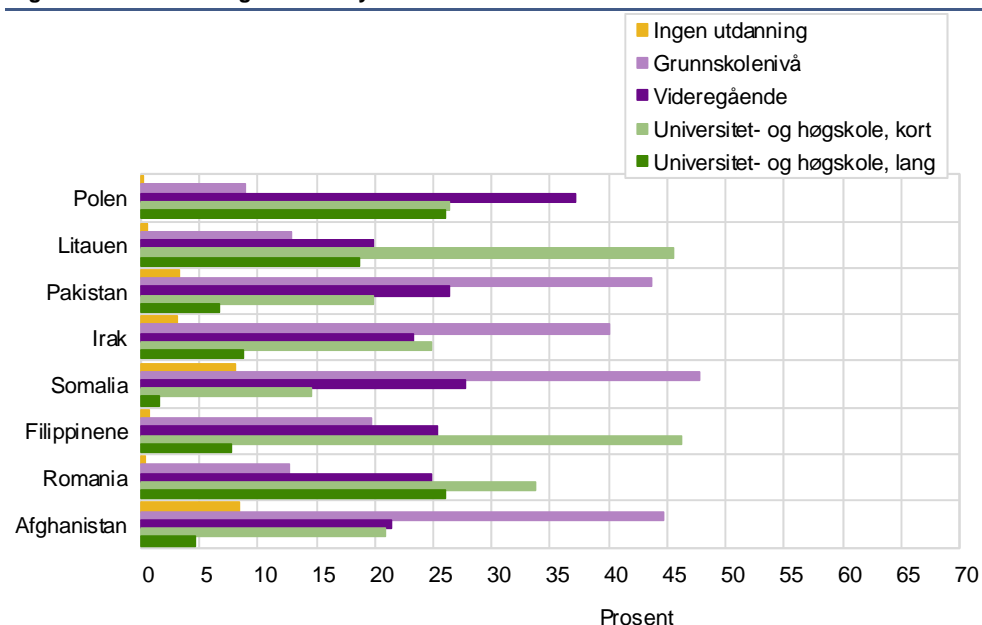
Norge, har videregående skole som den høyeste fullførte utdanningen. Denne tendensen er mer markert for dem med landbakgrunn fra Polen enn for andre. Av de sysselsatte polske mannlige innvandrerne, har hele 64 prosent videregående skole (se figur 5.6). For kvinner er andelen også stor, men ikke like stor som for menn, 37 prosent med videregående utdanning (se figur 5.7). 26 prosent har lang høyere utdanning og det samme gjelder for kort høyere utdanning. Bare 11 prosent av polske menn har lang høyere utdanning.

Figur 5.6. Utdanningsnivå for sysselsatte menn¹ i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 5.7. Utdanningsnivå for sysselsatte kvinner¹ i 4. kvartal 2012

¹Gjelder personer med kjent utdanningsnivå.
Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

For noen av de største landene, skiller innvandrerne fra Somalia, Afghanistan, Pakistan og Irak seg ut ved at mange har få år på skolebenken. Selv blant de sysselsatte somaliske kvinnene har åtte prosent ikke fullført noen utdanning. Andelen for sysselsatte somaliske menn uten fullført utdanning er 5 prosent. Blant sysselsatte menn med landbakgrunn fra Somalia, har 56 prosent fullført utdanning

på grunnskolenivå og tre prosent har lang høyere utdanning. Tilsvarende har to prosent av sysselsatte somaliske kvinner lang høyere utdanning. Også for innvandrere fra Afghanistan, Irak og Pakistan, både menn og kvinner, har de fleste fullført grunnskole. For disse landene har en større andel kvinner enn menn ingen fullført utdanning.

I vedleggstabell A17 og A18 kan vi se tall for personer utenfor arbeidsstyrken. Vi vil ikke gå så detaljert inn på det her, men kan si at utdanningsnivået er lavt for mange som er utenfor arbeidsstyrken. For eksempel er det blant innvandrerkvinner fra Afghanistan 30 prosent som står uten fullført utdanning og 47 prosent har utdanning på grunnskolenivå. Tilsvarende har 25 prosent av somaliske kvinner som ikke er sysselsatt fullført noen utdanning.

En av ti menn fra Afghanistan uten utdanning

For menn fra Afghanistan ser ikke utdanningsnivået ut til å spille noen særlig rolle for om de er sysselsatt eller ikke. I begge grupper er andelen uten fullført utdanning 11 prosent, og i begge grupper har 49 prosent grunnskole som høyeste fullførte utdanning. På de andre nivåene er prosenten også ganske lik. For afghanske kvinner derimot, har de som ikke er sysselsatt tydelig mindre skolegang enn de sysselsatte. Andelen uten fullført utdanning er 30 prosent blant de ikke-sysselsatte kvinnene fra Afghanistan og blant de sysselsatte er det åtte prosent som ikke har fullført noen utdanning.

Referanser

Aalandslid, V. og K. R. Tronstad (2010): Familieinnvandring, kjønn og sysselsetting. Rapporter 23/2010. Statistisk sentralbyrå.
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_201023/rapp_201023.pdf

Dalheim, Elisabeth (2002): En skjemabasert komplettering av registeret over befolkningens høyeste utdanning – Opplysninger om opplæring, skolegang og utdanning 1999. Notater 2002/53. Statistisk sentralbyrå.

Dzamarija, Minja Tea (2013): Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes? Rapporter 34/2013. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/135482?ts=140bf5cf4f8>

Fosen, Johan, Ann Kristin Johnsen og Gretha Røyne (2000): Frafall blant innvandrere. En undersøkelse av frafall i Utdanningsundersøkelsen 1999 og i valgundersøkelser blant innvandrere. Notater 2000/78. Statistisk sentralbyrå.

Horgen, Erik Herstad (2014): Innvandrere med svak tilknytning til arbeidsmarkedet - hvem er de? Statistisk sentralbyrå. Rapporter 22/2014. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-med-svak-tilknytning-til-arbeidsmarkedet-hvem-er-de>

Horgen, Erik Herstad (2014): Hva vet vi om innvandrere som verken jobber, studerer eller mottar ytelser? Samfunnsspeilet 3, 2014. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/ssp/3-2014>

Jentoft, Susie (2014): Imputation of missing data among immigrants in the Register of the Population's Level of Education (BU). Documents 2014/27. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/en/utdanning/artikler-og-publikasjoner/attachment/183364?ts=146a98197c8>

Lie, Benedicte (2003): Store forskjeller i innvandreres utdanningsnivå. Samfunnsspeilet 3, 2003. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/store-forskjeller-i-innvandreres-utdanningsnivaa>

Meld. St. 6, 2012-2013 (2012): En helhetlig integreringspolitikk. Mangfold og fellesskap. Melding til Stortinget. Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet. 26. oktober 2012.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-6-20122013.html?id=705945>

NOU 2011:7 Velferd og migrasjon. Den norske modellens framtid. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2011/nou-2011-07.html?id=642496>

Olsen, Bjørn (2014): Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning 2012 (eksklusive EØS-/EU-innvandrere). Rapporter 2014/17. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/attachment/175490?ts=145cc3c5c18>

SSB (2013a): Sysselsetting blant innvandrere, registerbasert, 2012, 4. kvartal. Nesten 27 000 flere innvandrere i arbeid. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys/>

SSB (2013b): Befolkningens utdanningsnivå, 1. oktober 2012. Om Statistikken. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utniv/aar/2013-06-18#content>

SSB (2013c): System for persondata – versjon 9. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009. Notater 2011/47. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/system-for-persondata-versjon-9>

SSB (2013d): Befolkningsstatistikk. Innvandrere etter innvandringsgrunn, 1. januar 2013. 25 500 nye arbeidsinnvandrere i 2012, 3. september 2013. <http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn/aar>

SSB (2013e): Arbeidsledighet blant innvandrere, registerbasert, 4. kvartal 2012. Små endringer i ledighet blant innvandrere, 19. februar 2013. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvarbl/kvartal/2013-02-19#content>

SSB (2003): Innvandrernes utdanningsnivå, 1. oktober 2001. Mange innvandrergrupper mer utdannet enn resten av folket. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/utinnv/aar/2003-02-26#content>

Steinkellner, Alice (2013): Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i grunnskolen. En analyse av karakterdata og resultater fra nasjonale prøver i 2012. Rapporter 65/2013. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre-i-grunnskolen>

Steinkellner, Alice og Holseter, Anne Marie Rustad (2013): Befolkningens utdanningsnivå, etter spørreundersøkelsen om utdanning fullført i utlandet, Rapporter 24/2013. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/befolkningens-utdanningsniva-etter-sporreundersokelsen-om-utdanning-fullfort-i-utlandet?fane=om>

Steinkellner, Alice og A. K. J. Holt (2013): Undersøkelse om utdanning fullført i utlandet 2011/2012. Dokumentasjonsrapport. Interne dokumenter 19/2013. Statistisk sentralbyrå.

Steinkellner, Alice (2012): Norges innvandrere – både høyt og lavt utdannet. Samfunnsspeilet 5, 2012. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/norges-innvandrere-baade-hoyt-og-lavt-utdannet>

Vassenden, Elisabetta (1991): Utdanning fullført i utlandet – spørreskjemaundersøkelse. Interne notater 91/16. Statistisk sentralbyrå.

Villund, Ole (2014): Overkvalifisering blant innvandrere 2007-2012. Rapporter 2014/28. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/overkvalifisering-blant-innvandrere-2007-2012?fane=om>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A1. Uoppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år fordelt på landbakgrunn i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Landbakgrunn	Totalt	Antall uoppgitte	Andel uoppgitte
Totalt	445 407	94 371	21,2
Estland	3 394	1 726	50,9
Latvia	5 930	2 929	49,4
Slovakia	2 718	1 096	40,3
Litauen	21 215	8 337	39,3
Polen	62 471	21 780	34,9
Romania	6 227	1 938	31,1
Island	4 892	1 172	24,0
India	7 262	1 684	23,2
Somalia	14 683	3 323	22,6
Sverige	26 482	5 280	19,9
Kina	5 857	1 148	19,6
Eritrea	6 806	1 281	18,8
Afghanistan	5 952	1 085	18,2
USA	5 574	997	17,9
Pakistan	15 253	2 715	17,8
Filippinene	13 277	2 338	17,6
Storbritannia	10 331	1 801	17,4
Thailand	11 174	1 845	16,5
Irak	14 843	2 263	15,2
Tyskland	17 871	2 546	14,2
Danmark	12 414	1 752	14,1
Tyrkia	9 319	1 173	12,6
Russland	11 041	1 258	11,4
Iran	12 485	1 324	10,6
Vietnam	11 647	1 144	9,8
Andre	126 289	20 436	16,2

Tabell A2. Uoppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Botid/Region	Alle	Uoppgitte	Andel uoppgitte
Totalt	445 407	94 371	21,2
Norden	49 315	8 921	18,1
Norden etter botid:			
0-3 år	12 539	4 775	38,1
4-6 år	5 486	1 439	26,2
7-10 år	4 837	1 094	22,6
11-15 år	7 875	959	12,2
Over 15 år	18 578	654	3,5
Vest-Europa utenom Norden	47 009	8 135	17,3
Vest-Europa utenom Norden etter botid:			
0-3 år	14 441	4 855	33,6
4-6 år	10 033	1 969	19,6
7-10 år	5 301	679	12,8
11-15 år	4 982	357	7,2
Over 15 år	12 252	275	2,2
Øst-Europa utenfor EU	39 460	4 154	10,5
Øst-Europa utenfor EU etter botid:			
0-3 år	6 534	1 972	30,2
4-6 år	4 389	625	14,2
7-10 år	6 525	739	11,3
11-15 år	7 166	388	5,4
Over 15 år	14 846	430	2,9
Nord-Amerika og Oseania	8 428	1 532	18,2
Nord-Amerika og Oseania etter botid:			
0-3 år	2 481	876	35,3
4-6 år	1 127	232	20,6
7-10 år	975	218	22,4
11-15 år	1 004	113	11,3
Over 15 år	2 841	93	3,3
Asia med Tyrkia	130 719	20 412	15,6
Asia med Tyrkia etter botid:			
0-3 år	26 178	9 335	35,7
4-6 år	15 494	3 317	21,4
7-10 år	18 984	3 499	18,4
11-15 år	19 575	2 196	11,2
Over 15 år	50 488	2 065	4,1
Afrika	46 438	8 955	19,3
Afrika etter botid:			
0-3 år	14 038	5 051	36,0
4-6 år	6 030	1 364	22,6
7-10 år	8 244	1 102	13,4
11-15 år	6 937	760	11,0
Over 15 år	11 189	678	6,1
Sør- og Mellom-Amerika	15 539	2 589	16,7
Sør- og Mellom-Amerika etter botid:			
0-3 år	3 583	1 301	36,3
4-6 år	1 971	457	23,2
7-10 år	1 897	398	21,0
11-15 år	1 737	231	13,3
Over 15 år	6 351	202	3,2
EU-land i Øst-Europa	108 499	39 673	36,6
EU-land i Øst-Europa etter botid:			
0-3 år	61 448	27 135	44,2
4-6 år	31 979	10 667	33,4
7-10 år	7 006	1 591	22,7
11-15 år	2 444	183	7,5
Over 15 år	5 622	97	1,7

Tabell A3. Utdanningsnivå etter alder for innvandrere som er utenfor arbeidsstyrken i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall

Innvandrere utenfor arbeidsstyrken	I alt	I alt minus uoppgitte	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skolenivå	Universitet- og høyskole, kort	Universitet- og høyskole, lang
Begge kjønn	118 395	83 958	4 451	31 922	22 427	16 924	8 234
25-29 år	21 165	11 682	599	4 410	2 475	2 774	1 424
30-34 år	19 758	12 206	519	4 601	2 581	2 728	1 777
35-39 år	16 405	11 050	467	4 205	3 027	2 086	1 265
40-44 år	14 522	10 530	521	4 075	3 038	1 925	971
45-49 år	12 941	9 989	534	3 972	2 973	1 750	760
50-54 år	11 723	9 470	574	3 707	2 751	1 753	685
55-59 år	9 548	7 957	537	3 003	2 301	1 565	551
60-64 år	8 623	7 659	509	2 828	2 210	1 566	546
65-66 år	3 710	3 415	191	1 121	1 071	777	255
Menn i alt	52 634	34 672	1 199	13 793	10 410	6 296	2 974
25-29 år	7 996	3 821	183	1 831	818	607	382
30-34 år	7 694	4 000	141	1 772	934	678	475
35-39 år	6 922	3 972	113	1 572	1 269	634	384
40-44 år	6 770	4 440	124	1 743	1 418	788	367
45-49 år	6 516	4 695	139	1 821	1 549	836	350
50-54 år	6 000	4 605	158	1 719	1 501	887	340
55-59 år	4 664	3 743	139	1 364	1 174	800	266
60-64 år	4 269	3 736	141	1 381	1 192	743	279
65-66 år	1 803	1 660	61	590	555	323	131
Kvinner i alt	65 761	49 286	3 252	18 129	12 017	10 628	5 260
25-29 år	13 169	7 861	416	2 579	1 657	2 167	1 042
30-34 år	12 064	8 206	378	2 829	1 647	2 050	1 302
35-39 år	9 483	7 078	354	2 633	1 758	1 452	881
40-44 år	7 752	6 090	397	2 332	1 620	1 137	604
45-49 år	6 425	5 294	395	2 151	1 424	914	410
50-54 år	5 723	4 865	416	1 988	1 250	866	345
55-59 år	4 884	4 214	398	1 639	1 127	765	285
60-64 år	4 354	3 923	368	1 447	1 018	823	267
65-66 år	1 907	1 755	130	531	516	454	124

Tabell A4. Utdanningsnivå for sysselsatte i alderen 25-66 år etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall

Innvandrere	I alt	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående	Universitet- og høyskole, kort	Universitet- og høyskole, lang
Begge kjønn	301 420	2 574	51 627	80 623	67 204	44 624
Norden	40 371	166	3 644	11 831	11 924	6 310
Vest-Europa utenom Norden ..	36 763	108	4 286	7 180	10 674	9 843
EU-land i Øst-Europa	82 409	191	6 730	26 818	12 736	9 491
Øst-Europa utenfor EU	26 370	49	4 820	8 380	6 014	4 810
Nord-Amerika og Oseania	6 116	13	319	784	2 113	1 973
Asia med Tyrkia	76 895	1 451	22 867	17 466	17 144	8 343
Afrika	22 067	522	7 112	5 334	4 173	2 044
Sør- og Mellom-Amerika	10 429	74	1 849	2 830	2 426	1 810
Menn	173 100	1 331	28 603	49 948	31 097	23 614
Norden	21 560	121	2 190	6 786	4 635	3 354
Vest-Europa utenom Norden ..	23 224	93	3 051	4 797	6 009	5 814
EU-land i Øst-Europa	56 243	126	4 641	20 325	5 906	4 312
Øst-Europa utenfor EU	11 759	20	2 130	4 313	2 323	1 726
Nord-Amerika og Oseania	3 499	9	202	448	1 092	1 112
Asia med Tyrkia	38 669	665	11 436	8 914	7 545	4 954
Afrika	13 397	265	4 170	3 036	2 562	1 483
Sør- og Mellom-Amerika	4 749	32	783	1 329	1 025	859
Kvinner	128 320	1 243	23 024	30 675	36 107	21 010
Norden	18 811	45	1 454	5 045	7 289	2 956
Vest-Europa utenom Norden ..	13 539	15	1 235	2 383	4 665	4 029
EU-land i Øst-Europa	26 166	65	2 089	6 493	6 830	5 179
Øst-Europa utenfor EU	14 611	29	2 690	4 067	3 691	3 084
Nord-Amerika og Oseania	2 617	4	117	336	1 021	861
Asia med Tyrkia	38 226	786	11 431	8 552	9 599	3 389
Afrika	8 670	257	2 942	2 298	1 611	561
Sør- og Mellom-Amerika	5 680	42	1 066	1 501	1 401	951

Tabell A5. Personer i alderen 25-66 år utenfor arbeidsstyrken, etter innvandringskategori som er under utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	Antall		Prosent
		Herav elever og studenter	Andel elever og studenter
Totalt	563 608	40 315	7,2
Innvandrere			
25-29 år	24 702	3 537	14,3
30-34 år	22 114	2 356	10,7
35-39 år	17 839	1 434	8,0
40-44 år	15 487	965	6,2
45-49 år	13 552	611	4,5
50-54 år	12 048	325	2,7
55-59 år	9 699	151	1,6
60-64 år	8 665	42	0,5
65-66 år	3 717	7	0,2
totalt	127 823	9 428	7,4
Resten av befolkningen			
25-29 år	42 249	15 913	37,7
30-34 år	32 370	5 733	17,7
35-39 år	32 213	3 435	10,7
40-44 år	37 469	2 601	6,9
45-49 år	40 275	1 709	4,2
50-54 år	42 968	880	2,0
55-59 år	53 327	388	0,7
60-64 år	89 581	170	0,2
65-66 år	65 333	58	0,1
totalt	435 785	30 887	7,1

Tabell A6. Andel sysselsatte innvandrere av alle innvandrere fra hvert land for de største landene. 4. kvartal 2012, begge kjønn. Antall og prosent

	Alle	sysselsatte	Andel sysselsatte
I alt	445 407	301 420	67,7
Polen	62 471	47 811	76,5
Sverige	26 482	22 370	84,5
Litauen	21 215	16 077	75,8
Tyskland	17 871	14 416	80,7
Pakistan	15 253	7 753	50,8
Irak	14 843	6 573	44,3
Somalia	14 683	4 707	32,1
Filippinene	13 277	8 609	64,8
Iran	12 485	7 202	57,7
Danmark	12 414	10 030	80,8
Vietnam	11 647	7 681	65,9
Thailand	11 174	7 573	67,8
Russland	11 041	7 332	66,4
Storbritannia	10 331	7 953	77,0
Bosnia-Hercegovina	10 250	7 222	70,5
Tyrkia	9 319	5 046	54,1
Sri Lanka	7 815	5 661	72,4
India	7 262	5 076	69,9
Kosovo	7 203	4 401	61,1
Eritrea	6 806	2 958	43,5
Romania	6 227	4 877	78,3
Afghanistan	5 952	3 129	52,6
Latvia	5 930	4 292	72,4
Kina	5 857	3 780	64,5
USA	5 574	3 937	70,6
Chile	5 453	3 829	70,2
Nederland	4 955	4 046	81,7
Finland	4 899	3 602	73,5
Island	4 892	3 891	79,5
Marokko	4 521	2 248	49,7
Etiopia	4 143	2 418	58,4
Estland	3 394	2 336	68,8
Frankrike	3 376	2 557	75,7
Bulgaria	3 017	2 270	75,2
Brasil	2 781	1 703	61,2
Slovakia	2 718	2 180	80,2
Ukraina	2 649	1 801	68,0
Spania	2 647	1 841	69,6
Serbia	2 323	1 594	68,6
Kroatia	2 273	1 612	70,9
Italia	2 063	1 524	73,9
Burma	2 016	1 140	56,5

Tabell A7. Upppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	I alt	Norden	Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	EU-land i Øst-Europa	Øst-Europa utenfor EU	Nord-Amerika og Oseania	Asia med Tyrkia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
Antall	94 371	8 921	8 135	39 673	4 154	1 532	20 412	8 955	2 589
0-3 år	55 300	4 775	4 855	27 135	1 972	876	9 335	5 051	1 301
4-6 år	20 070	1 439	1 969	10 667	625	232	3 317	1 364	457
7-10 år	9 320	1 094	679	1 591	739	218	3 499	1 102	398
11-15 år	5 187	959	357	183	388	113	2 196	760	231
Over 15 år ..	4 494	654	275	97	430	93	2 065	678	202
Prosent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-3 år	58,6	53,5	59,7	68,4	47,5	57,2	45,7	56,4	50,3
4-6 år	21,3	16,1	24,2	26,9	15,0	15,1	16,3	15,2	17,7
7-10 år	9,9	12,3	8,3	4,0	17,8	14,2	17,1	12,3	15,4
11-15 år	5,5	10,7	4,4	0,5	9,3	7,4	10,8	8,5	8,9
Over 15 år ..	4,8	7,3	3,4	0,2	10,4	6,1	10,1	7,6	7,8

Tabell A8. Innvandrere i alderen 25-66 år som har tatt utdanningen sin i Norge per 4. kvartal 2012. Antall og prosent

	Antall i Norge	Fullført i Norge	Fullført utenfor Norge	Andel fullført i Norge
Totalt	445 407	106 933	338 474	24,0
Polen	62 471	3 478	58 993	5,6
Sverige	26 482	4 883	21 599	18,4
Litauen	21 215	666	20 549	3,1
Tyskland	17 871	2 462	15 409	13,8
Pakistan	15 253	5 731	9 522	37,6
Irak	14 843	4 541	10 302	30,6
Somalia	14 683	5 647	9 036	38,5
Filippinene	13 277	2 232	11 045	16,8
Iran	12 485	6 126	6 359	49,1
Danmark	12 414	3 285	9 129	26,5
Vietnam	11 647	7 369	4 278	63,3
Thailand	11 174	2 366	8 808	21,2
Russland	11 041	3 772	7 269	34,2
Storbritannia	10 331	1 470	8 861	14,2
Bosnia-Hercegovina	10 250	3 930	6 320	38,3
Tyrkia	9 319	3 570	5 749	38,3
Sri Lanka	7 815	4 066	3 749	52,0
India	7 262	1 869	5 393	25,7
Kosovo	7 203	2 341	4 862	32,5
Eritrea	6 806	1 368	5 438	20,1
Romania	6 227	789	5 438	12,7
Afghanistan	5 952	1 915	4 037	32,2
Latvia	5 930	364	5 566	6,1
Kina	5 857	1 902	3 955	32,5
USA	5 574	1 139	4 435	20,4
Chile	5 453	2 713	2 740	49,8
Nederland	4 955	767	4 188	15,5
Finland	4 899	1 287	3 612	26,3
Island	4 892	1 259	3 633	25,7
Marokko	4 521	1 813	2 708	40,1
Etiopia	4 143	1 586	2 557	38,3
Estland	3 394	266	3 128	7,8
Frankrike	3 376	506	2 870	15,0
Bulgaria	3 017	428	2 589	14,2
Brasil	2 781	587	2 194	21,1
Slovakia	2 718	123	2 595	4,5
Ukraina	2 649	703	1 946	26,5
Spania	2 647	419	2 228	15,8
Serbia	2 323	543	1 780	23,4
Kroatia	2 273	643	1 630	28,3
Italia	2 063	315	1 748	15,3
Burma	2 016	437	1 579	21,7
Ungarn	1 972	263	1 709	13,3
Makedonia	1 962	662	1 300	33,7
Det palestinske området	1 734	264	1 470	15,2
Portugal	1 451	178	1 273	12,3
Libanon	1 420	525	895	37,0
Ghana	1 394	653	741	46,8
Syria	1 364	403	961	29,5
Tsjekkia	1 339	236	1 103	17,6
Canada	1 239	217	1 022	17,5
Sudan	1 220	256	964	21,0

Tabell A8. forts.

	Antall i Norge	Fullført i Norge	Fullført utenfor Norge	Andel fullført i Norge
Nigeria	1 194	409	785	34,3
Colombia	1 169	330	839	28,2
Australia	1 147	125	1 022	10,9
Hellas	1 026	165	861	16,1
Algerie	995	334	661	33,6
Kongo	972	355	617	36,5
Kenya	953	473	480	49,6
Gambia	947	543	404	57,3
Indonesia	945	240	705	25,4
Peru	933	282	651	30,2
Sveits	886	172	714	19,4
Nepal	848	233	615	27,5
Tunisia	845	285	560	33,7
Mexico	827	198	629	23,9
Østerrike	776	145	631	18,7
Irland	719	77	642	10,7
Uganda	703	339	364	48,2
Belgia	699	137	562	19,6
Hviterussland	689	211	478	30,6
Cuba	680	177	503	26,0
Egypt	672	147	525	21,9
Sør-Korea	663	153	510	23,1
Sør-Afrika	658	145	513	22,0
Venezuela	652	94	558	14,4
Bangladesh	650	233	417	35,8
Kasakhstan	623	145	478	23,3
Argentina	611	155	456	25,4
Burundi	607	238	369	39,2
Japan	599	133	466	22,2
Hongkong	577	199	378	34,5
Liberia	576	248	328	43,1
Tanzania	533	228	305	42,8
Resten	13 436	4 252	9 184	31,6

Tabell A9. Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for menn og kvinner i alderen 25-66 år i 4. kvartal 2012. Prosent

	Totalt	Syssel-satte	Utenfor arbeidsstyrken	Registrert ledige	Utenfor arbeidsstyrken og i utdanning
Innvandrere					
Ingen utdanning	100,0	34,5	59,7	4,0	1,7
Grunnskole	100,0	57,0	35,3	5,4	2,3
Videregående	100,0	74,3	20,7	3,4	1,6
Universitet og høgskole, kort	100,0	75,3	19,0	2,9	2,9
Universitet og høgskole, lang	100,0	80,8	14,9	2,4	1,9
Resten av befolkningen					
Ingen utdanning	100,0	22,6	76,8	0,6	0,1
Grunnskole	100,0	62,9	34,3	1,9	0,9
Videregående	100,0	81,2	16,9	1,0	1,0
Universitet og høgskole, kort	100,0	88,0	9,0	0,6	2,4
Universitet og høgskole, lang	100,0	92,7	6,2	0,5	0,7

Tabell A10. Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for menn og kvinner i alderen 25-66 år i 4. kvartal 2012. Antall

	Totalt	Syssel-satte	Utenfor arbeidsstyrken	Registrert ledige	Utenfor arbeidsstyrken og i utdanning
Innvandrere					
Ingen utdanning	7 455	2 574	4 451	300	130
Grunnskole	90 525	51 627	31 922	4 869	2 107
Videregående	108 520	80 623	22 427	3 715	1 755
Universitet og høgskole, kort	89 286	67 204	16 924	2 571	2 587
Universitet og høgskole, lang	55 250	44 624	8 234	1 346	1 046
Resten av befolkningen					
Ingen utdanning	1 843	414	1 415	11	3
Grunnskole	451 654	283 905	155 139	8 431	4 179
Videregående	1 031 603	837 741	173 841	9 846	10 175
Universitet og høgskole, kort	629 471	554 089	56 402	3 967	15 013
Universitet og høgskole, lang	215 967	200 173	13 298	1 026	1 470

Tabell A11. Utdanningsnivå for personer 25-66 år utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori 4. kvartal 2012. Antall og prosent

Nivå	Innvandrere		Resten av befolkningen	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Totalt				
I alt minus uoppgitt	83 958	100,0	400 095	100,0
Ingen utdanning	4 451	5,3	1 415	0,4
Grunnskolenivå	31 922	38,0	155 139	38,8
Videregående	22 427	26,7	173 841	43,4
Universitets- og høgsolenivå, kort	16 924	20,2	56 402	14,1
Universitets- og høgsolenivå, lang	8 234	9,8	13 298	3,3
Menn				
I alt minus uoppgitt	34 672	100,0	174 258	100,0
Ingen utdanning	1 199	3,5	753	0,4
Grunnskolenivå	13 793	39,8	69 481	39,9
Videregående	10 410	30,0	76 782	44,1
Universitets- og høgsolenivå, kort	6 296	18,2	19 891	11,4
Universitets- og høgsolenivå, lang	2 974	8,6	7 351	4,2
Kvinner				
I alt minus uoppgitt	49 286	100,0	225 837	100,0
Ingen utdanning	3 252	6,6	662	0,3
Grunnskolenivå	18 129	36,8	85 658	37,9
Videregående	12 017	24,4	97 059	43,0
Universitets- og høgsolenivå, kort	10 628	21,6	36 511	16,2
Universitets- og høgsolenivå, lang	5 260	10,7	5 947	2,6

Tabell A12. Utdanningsnivå og alder for personer utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori, 4. kvartal 2012. Antall¹

	I alt	I alt minus uoppgitt	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående	Universitets- og høgsolenivå, kort	Universitets- og høgsolenivå, lang
Innvandrere							
Begge kjønn	118 395	83 958	4 451	31 922	22 427	16 924	8 234
25-39 år	57 328	34 938	1 585	13 216	8 083	7 588	4 466
40-54 år	39 186	29 989	1 629	11 754	8 762	5 428	2 416
55-66 år	21 881	19 031	1 237	6 952	5 582	3 908	1 352
Menn	52 634	34 672	1 199	13 793	10 410	6 296	2 974
25-39 år	22 612	11 793	437	5 175	3 021	1 919	1 241
40-54 år	19 286	13 740	421	5 283	4 468	2 511	1 057
55-66 år	10 736	9 139	341	3 335	2 921	1 866	676
Kvinner	65 761	49 286	3 252	18 129	12 017	10 628	5 260
25-39 år	34 716	23 145	1 148	8 041	5 062	5 669	3 225
40-54 år	19 900	16 249	1 208	6 471	4 294	2 917	1 359
55-66 år	11 145	9 892	896	3 617	2 661	2 042	676
Resten av befolkningen							
Begge kjønn	404 898	400 095	1 415	155 139	173 841	56 402	13 298
25-39 år	81 751	80 733	6	37 686	25 494	12 829	4 718
40-54 år	115 522	112 800	43	52 748	41 340	15 136	3 533
55-66 år	207 625	206 562	1 366	64 705	107 007	28 437	5 047
Menn	176 863	174 258	753	69 481	76 782	19 891	7 351
25-39 år	37 173	36 629	2	19 640	11 281	3 766	1 940
40-54 år	50 922	49 357	19	23 713	18 682	5 085	1 858
55-66 år	88 768	88 272	732	26 128	46 819	11 040	3 553
Kvinner	228 035	225 837	662	85 658	97 059	36 511	5 947
25-39 år	44 578	44 104	4	18 046	14 213	9 063	2 778
40-54 år	64 600	63 443	24	29 035	22 658	10 051	1 675
55-66 år	118 857	118 290	634	38 577	60 188	17 397	1 494

¹Prosent se tabell A13.

Tabell A13. Utdanningsnivå og alder for personer utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori 4. kvartal 2012. Prosent¹

	I alt	I alt minus uoppgitt	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående	Universitets- og høgskole, kort	Universitets- og høgskole, lang
Innvandrere							
Begge kjønn	83 958	100,0	5,3	38,0	26,7	20,2	9,8
25-39 år	34 938	100,0	4,5	37,8	23,1	21,7	12,8
40-54 år	29 989	100,0	5,4	39,2	29,2	18,1	8,1
55-66 år	19 031	100,0	6,5	36,5	29,3	20,5	7,1
Men	34 672	100,0	3,5	39,8	30,0	18,2	8,6
25-39 år	11 793	100,0	3,7	43,9	25,6	16,3	10,5
40-54 år	13 740	100,0	3,1	38,4	32,5	18,3	7,7
55-66 år	9 139	100,0	3,7	36,5	32,0	20,4	7,4
Kvinner	49 286	100,0	6,6	36,8	24,4	21,6	10,7
25-39 år	23 145	100,0	5,0	34,7	21,9	24,5	13,9
40-54 år	16 249	100,0	7,4	39,8	26,4	18,0	8,4
55-66 år	9 892	100,0	9,1	36,6	26,9	20,6	6,8
Resten av befolkningen							
Begge kjønn	400 095	100,0	0,4	38,8	43,4	14,1	3,3
25-39 år	80 733	100,0	0,0	46,7	31,6	15,9	5,8
40-54 år	112 800	100,0	0,0	46,8	36,6	13,4	3,1
55-66 år	206 562	100,0	0,7	31,3	51,8	13,8	2,4
Men	174 258	100,0	0,4	39,9	44,1	11,4	4,2
25-39 år	36 629	100,0	0,0	53,6	30,8	10,3	5,3
40-54 år	49 357	100,0	0,0	48,0	37,9	10,3	3,8
55-66 år	88 272	100,0	0,8	29,6	53,0	12,5	4,0
Kvinner	225 837	100,0	0,3	37,9	43,0	16,2	2,6
25-39 år	44 104	100,0	0,0	40,9	32,2	20,5	6,3
40-54 år	63 443	100,0	0,0	45,8	35,7	15,8	2,6
55-66 år	118 290	100,0	0,5	32,6	50,9	14,7	1,3

¹Prosent til tabell A12.

Tabell A14. Utdanningsnivå etter alder for sysselsatte innvandrere i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall

	I alt	I alt minus uoppgitte	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående	Universitet- og høgskole, kort	Universitet- og høgskole, lang
Begge kjønn	301 420	246 652	2 574	51 627	80 623	67 204	44 624
25-29 år	51 602	37 583	280	8 279	11 325	11 157	6 542
30-34 år	60 192	46 163	406	9 894	13 217	12 407	10 239
35-39 år	53 030	42 855	436	8 833	14 386	10 903	8 297
40-44 år	44 680	37 542	378	7 994	13 450	9 505	6 215
45-49 år	36 523	31 842	405	6 806	11 590	8 240	4 801
50-54 år	26 845	24 005	343	4 845	8 372	6 658	3 787
55-59 år	16 881	15 470	206	2 952	4 922	4 775	2 615
60-64 år	9 507	9 080	96	1 672	2 697	2 915	1 700
65-66 år	2 160	2 112	24	352	664	644	428
Menn i alt	173 100	134 593	1 331	28 603	49 948	31 097	23 614
25-29 år	28 632	19 579	177	5 029	6 580	4 733	3 060
30-34 år	34 664	24 966	266	5 561	8 220	5 730	5 189
35-39 år	30 939	23 497	214	4 587	9 199	5 064	4 433
40-44 år	25 532	20 341	153	4 150	8 311	4 353	3 374
45-49 år	21 242	17 737	183	3 685	7 222	3 965	2 682
50-54 år	15 706	13 532	176	2 742	5 299	3 182	2 133
55-59 år	9 650	8 578	91	1 635	3 062	2 308	1 482
60-64 år	5 485	5 153	56	992	1 650	1 445	1 010
65-66 år	1 250	1 210	15	222	405	317	251
Kvinner i alt	128 320	112 059	1 243	23 024	30 675	36 107	21 010
25-29 år	22 970	18 004	103	3 250	4 745	6 424	3 482
30-34 år	25 528	21 197	140	4 333	4 997	6 677	5 050
35-39 år	22 091	19 358	222	4 246	5 187	5 839	3 864
40-44 år	19 148	17 201	225	3 844	5 139	5 152	2 841
45-49 år	15 281	14 105	222	3 121	4 368	4 275	2 119
50-54 år	11 139	10 473	167	2 103	3 073	3 476	1 654
55-59 år	7 231	6 892	115	1 317	1 860	2 467	1 133
60-64 år	4 022	3 927	40	680	1 047	1 470	690
65-66 år	910	902	9	130	259	327	177

Tabell A15. Utdanningsnivå etter alder for sysselsatte innvandrere i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall og prosent

	I alt	I alt minus uoppgitte	Ingen utdanning	Grunnskole nivå	Videregående	Universitet- og høgskole, kort	Universitet- og høgskole, lang
Begge kjønn							
I alt	301 420	100,0	1,0	20,9	32,7	27,2	18,1
25-29 år	51 602	100,0	0,7	22,0	30,1	29,7	17,4
30-34 år	60 192	100,0	0,9	21,4	28,6	26,9	22,2
35-39 år	53 030	100,0	1,0	20,6	33,6	25,4	19,4
40-44 år	44 680	100,0	1,0	21,3	35,8	25,3	16,6
45-49 år	36 523	100,0	1,3	21,4	36,4	25,9	15,1
50-54 år	26 845	100,0	1,4	20,2	34,9	27,7	15,8
55-59 år	16 881	100,0	1,3	19,1	31,8	30,9	16,9
60-64 år	9 507	100,0	1,1	18,4	29,7	32,1	18,7
65-66 år	2 160	100,0	1,1	16,7	31,4	30,5	20,3
Menn i alt							
Menn i alt	173 100	100,0	1,0	21,3	37,1	23,1	17,5
25-29 år	28 632	100,0	0,9	25,7	33,6	24,2	15,6
30-34 år	34 664	100,0	1,1	22,3	32,9	23,0	20,8
35-39 år	30 939	100,0	0,9	19,5	39,1	21,6	18,9
40-44 år	25 532	100,0	0,8	20,4	40,9	21,4	16,6
45-49 år	21 242	100,0	1,0	20,8	40,7	22,4	15,1
50-54 år	15 706	100,0	1,3	20,3	39,2	23,5	15,8
55-59 år	9 650	100,0	1,1	19,1	35,7	26,9	17,3
60-64 år	5 485	100,0	1,1	19,3	32,0	28,0	19,6
65-66 år	1 250	100,0	1,2	18,3	33,5	26,2	20,7
Kvinner i alt							
Kvinner i alt	128 320	100,0	1,1	20,5	27,4	32,2	18,7
25-29 år	22 970	100,0	0,6	18,1	26,4	35,7	19,3
30-34 år	25 528	100,0	0,7	20,4	23,6	31,5	23,8
35-39 år	22 091	100,0	1,1	21,9	26,8	30,2	20,0
40-44 år	19 148	100,0	1,3	22,3	29,9	30,0	16,5
45-49 år	15 281	100,0	1,6	22,1	31,0	30,3	15,0
50-54 år	11 139	100,0	1,6	20,1	29,3	33,2	15,8
55-59 år	7 231	100,0	1,7	19,1	27,0	35,8	16,4
60-64 år	4 022	100,0	1,0	17,3	26,7	37,4	17,6
65-66 år	910	100,0	1,0	14,4	28,7	36,3	19,6

Tabell A16. Utdanningsnivå fordelt på innvandringsgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012. Prosent

	Ingen utdanning	Grunnskole	Videregående	Universitet- og høgskole, kort	Universitet- og høgskole, lang
Begge kjønn					
Flukt	9,4	49,1	22,5	14,8	4,3
Familie	4,4	36,4	24,4	22,0	12,8
Arbeid	0,8	15,5	37,8	25,5	20,4
Utdanning	0,3	9,7	15,6	43,1	31,3
Annet	2,3	21,5	28,5	27,7	20,1
Menn					
Flukt	5,3	47,3	24,6	17,4	5,4
Familie	2,6	43,9	25,4	19,1	9,0
Arbeid	0,9	17,8	43,8	21,2	16,4
Utdanning	0,2	7,8	9,6	26,6	55,9
Annet	0,0	19,4	31,8	29,5	19,4
Kvinner					
Flukt	14,3	51,2	20,0	11,5	2,9
Familie	4,8	34,8	24,3	22,6	13,6
Arbeid	0,8	11,8	27,9	32,5	27,0
Utdanning	0,3	10,3	17,3	47,9	24,2
Annet	3,6	22,7	26,7	26,7	20,4

Tabell A17. Andel menn som er registrert ledig eller er utenfor arbeidsstyrken på forskjellige utdanningsnivå for noen av de største landene, 4. kvartal 2012. Prosent

	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående	Universitet- og høyskole, kort	Universitet- og høyskole, lang
Polen	0,2	17,5	61,1	13,0	8,2
Litauen	1,6	25,5	33,0	30,7	9,1
Pakistan	3,5	54,2	23,1	14,5	4,7
Irak	3,4	46,6	21,4	21,7	6,8
Somalia	9,6	58,4	19,7	9,6	2,7
Filippinene	1,5	24,6	26,7	35,3	11,9
Romania	0,9	11,2	38,2	26,6	23,2
Afghanistan	10,9	48,8	15,5	17,6	7,3

Tabell A18. Andel kvinner som er registrert ledig eller er utenfor arbeidsstyrken på forskjellige utdanningsnivå for noen av de største landene, 4. kvartal 2012. Prosent

	Ingen utdanning	Grunnskolenivå	Videregående	Universitet- og høyskole, kort	Universitet- og høyskole, lang
Polen	0,3	11,7	44,4	22,0	21,6
Litauen	0,4	17,9	20,1	43,1	18,5
Pakistan	11,0	55,4	18,2	12,4	3,0
Irak	6,9	51,3	17,5	20,1	4,2
Somalia	25,1	58,2	11,7	4,0	1,0
Filippinene	1,7	20,2	22,7	47,5	7,9
Romania	1,0	16,3	31,7	33,9	17,1
Afghanistan	30,3	46,5	11,8	8,8	2,6

Vedlegg B. Spørreskjema

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Svarplikt
Duty to respond

Undersøkelse om utdanning Survey on education

⌞

Svarfrist:
Deadline:

⌞

!

Svar helst via Internett: utdanning.ssb.no
We encourage you to answer via the Internet: utdanning.ssb.no

Bruker-ID:
User ID:

Passord:
Password:

Barne- og ungdomsskole / Primary and lower secondary education (compulsory schooling)

1

Har du fullført barne- og/eller ungdomsskole? Med Barne- og ungdomsskole menes grunnleggende skolegang. I de fleste land begynner denne skolegangen i 5-7 års alderen. I Norge varer den 10 år.
Have you completed primary and/or lower secondary education? Primary and lower secondary education refers to compulsory schooling. In most countries, this usually begins at the age of 5-7 years. Norway has 10 years of compulsory schooling.

Ja / Yes

Nei / No → Gå til 11 / Go to 11

2

Hvor mange år i barne- og ungdomsskole har du fullført? *How many years of primary and lower secondary education have you completed?*

1-6 år / 1-6 years

7-8 år / 7-8 years

9 år eller mer / 9 years or more

⌞

Videregående skole / Upper secondary education

3

Har du fullført opplæring i videregående skole? Videregående skole bygger på grunnskole.
Have you completed upper secondary education? Upper secondary education follows on from primary and lower secondary education.

Ja / Yes

Nei / No → Gå til 9 / Go to 9

4

Hvor mange år i videregående skole har du fullført? *How many years of upper secondary education have you completed?*

1-2 år / 1-2 years

3 år / 3 years

4 år eller mer / 4 years or more

Universitet eller høyskole / University or university college

5

Har du fullført studier ved universitet eller høyskole? Eksamen ved universitet eller høyskole forutsetter at studentene har fullført videregående opplæring.
Have you completed university or university college studies? Students need to complete their upper secondary education in order to sit university or college exams.

Ja / Yes

Nei / No → Gå til 8a / Go to 8a

⌞

RA-0400_GN

09.2011 360

⌞

6 Hvor mange år med studier ved universitet eller høyskole har du fullført? Hvis du har flere utdanninger, velger du den lengste. Hvis de er like lange, velger du den du tok sist.
How many years of university or university college studies have you completed? If you have more than one type of education, choose the one of longest duration. If they are of equal duration, choose the most recent one.

- 1 år / 1 year
- 2 år / 2 years
- 3 år / 3 years
- 4 år / 4 years
- 5 år eller mer / 5 years or more

7 Har du fullført utdanning på doktorgradsnivå? *Have you completed PhD studies?*

- Ja / Yes
- Nei / No

8a På hvilket fagområde fullførte du skolegangen/studiene? Sett bare ett kryss
In which subject area did you complete your education? Please mark only one box

- Allmenne/studieforberedende fag, ikke yrkesfag
General/academic subjects, non-vocational
- Historie, språk, humaniora, religion, musikk, teater, kunst
History, Languages, Humanities, Religion, Music, Theatre, Arts
- Lærerutdanning, pedagogiske fag
Teacher training, Education science
- Samfunnsfag, juridiske fag
Social science, Law
- Økonomi og administrasjon
Economics, Business administration
- Tekniske fag, data, matematikk eller andre naturvitenskapelige fag
Technical subjects, Computing, Mathematics or other Natural sciences
- Baker, skredder, snekker, slakter eller andre typer håndverksfag
Baker, tailor, joiner, butcher or other types of craft disciplines
- Helse- og omsorgsfag, idrettsfag
Health and social care, Sports
- Landbruk, skogbruk, fiske eller andre fag innenfor primærnæring
Agriculture, Forestry, Fishery, or other subjects related to primary industries
- Frisør, servitør eller lignende tjenesteytende fag
Hairdresser, waiter or similar service disciplines
- Militær, politi, toll, transport eller lignende fag
Military, police, customs, Transport or similar subjects

8b Har du noen kommentarer, eller er det noe mer du vil fortelle oss om din skolegang, opplæring eller utdanning?
Do you have any further comments on your schooling, training or education?

9 I hvilket land fullførte du skolegangen eller studiene? Sett bare ett kryss
In which country did you complete your education? Please mark only one box

- I ditt fødeland / *In the country you were born*
- Annet land, skriv inn / *Other country, please specify:*

10 Hvilket år fullførte du skolegangen/studiene?
In which year did you complete your education?

11 Takk for at du tok deg tid til å svare på disse spørsmålene!
Thank you for taking time to respond to these questions!

Figurregister

1.1. Innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012.....	12
2.1. Befolkningen på 16 år eller mer etter innvandringskategori og aldersgrupper per 1. oktober 2012.....	15
3.1. Utdanningsnivå for personer i alderen 25-66 år ¹ etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012.....	16
3.2. Utdanningsnivå fordelt på femårige aldersgrupper og innvandringskategori i 4. kvartal 2012.....	17
4.1. Sysselsatte som andel av bosatte personer, etter alder og innvandringskategori i 4. kvartal 2012.....	20
4.2. Personer som er registrerte ledige eller utenfor arbeidsstyrken som andel av alle bosatte, etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012.....	21
4.3. Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for bosatte i alderen 25-66 år, 4. kvartal 2012.....	22
4.4. Sysselsatte med høyere utdanning etter innvandringskategori og alder i 4. kvartal 2012.....	23
4.5. Sysselsatte uten høyere utdanning etter innvandringskategori og alder i 4. kvartal 2012.....	23
4.6. Utdanningsnivå for personer utenfor arbeidsstyrken 25-66 år etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012.....	25
4.7. Utdanningsnivå etter alder for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012.....	26
4.8. Utdanningsnivå fordelt på botid for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012.....	27
4.9. Utdanningsnivå fordelt på landbakgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012.....	27
4.10. Utdanningsnivå og innvandringsgrunn for kvinnelige innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012.....	28
4.11. Utdanningsnivå og innvandringsgrunn for mannlige innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012.....	29
4.12. Innvandrere som er sysselsatte eller utenfor arbeidsstyrken etter utdanningsnivå ¹ og alder i 4. kvartal 2012.....	29
4.13. Innvandrere som er sysselsatte eller utenfor arbeidsstyrken etter utdanningsnivå ¹ og alder i 4. kvartal 2012.....	30
5.1. Sysselsatte etter alder og landgrupper i 4. kvartal 2012, begge kjønn.....	32
5.2. Sysselsatte etter utdanningsnivå og landgruppe i 4. kvartal 2012.....	33
5.3. Sysselsatte etter alder og region i 4. kvartal 2012.....	34
5.4. Utdanningsnivå for sysselsatte menn 25-66 år i 4. kvartal 2012.....	35
5.5. Utdanningsnivå for sysselsatte kvinner 25-66 år i 4. kvartal 2012.....	35
5.6. Utdanningsnivå for sysselsatte menn i 4. kvartal 2012.....	36
5.7. Utdanningsnivå for sysselsatte kvinner ¹ i 4. kvartal 2012.....	36

Tabellregister

1.1.	Innvandrere 25-66 år etter verdensregion i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	11
1.2.	Aldersgrupper for innvandrere med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	12
1.3.	Status på arbeidsmarkedet for innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	13
1.4.	Yrkesstatus og botid for innvandrere 25-66 år med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Prosent	13
1.5.	Innvandringsgrunn og botid for innvandrere 25-66 år fra ikke-nordiske land med uoppgitt utdanning i 4. kvartal 2012. Prosent	13
3.1.	Innvandrere i alderen 25-66 år som har tatt utdanningen sin i Norge eller utenfor Norge per 4. kvartal 2012. Antall og prosent	18
4.1.	Yrkesstatus for bosatte personer 25-66 år etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	19
4.2.	Yrkesstatus og kjønn etter innvandringskategori for bosatte personer 25-66 år i 4. kvartal 2012. Prosent	21
4.3.	Botid for innvandrere utenfor arbeidsstyrken 4. kvartal 2012. Antall og prosent.....	24
4.4.	Landbakgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken og innvandrere totalt i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	28
A1.	Uoppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år fordelt på landbakgrunn i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	40
A2.	Uoppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012. Antall og prosent.....	41
A3.	Utdanningsnivå etter alder for innvandrere som er utenfor arbeidsstyrken i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall	42
A4.	Utdanningsnivå for sysselsatte i alderen 25-66 år etter innvandringskategori i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall	42
A5.	Personer i alderen 25-66 år utenfor arbeidsstyrken, etter innvandringskategori som er under utdanning i 4. kvartal 2012. Antall og prosent	43
A6.	Andel sysselsatte innvandrere av alle innvandrere fra hvert land for de største landene. 4. kvartal 2012, begge kjønn. Antall og prosent.....	43
A7.	Uoppgitt utdanningsnivå for innvandrere i alderen 25-66 år etter verdensregion og botid i 4. kvartal 2012. Antall og prosent.....	44
A8.	Innvandrere i alderen 25-66 år som har tatt utdanningen sin i Norge per 4. kvartal 2012. Antall og prosent	44
A9.	Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for menn og kvinner i alderen 25-66 år i 4. kvartal 2012. Prosent.....	45
A10.	Utdanningsnivå og yrkesstatus etter innvandringskategori for menn og kvinner i alderen 25-66 år i 4. kvartal 2012. Antall.....	45
A11.	Utdanningsnivå for personer 25-66 år utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori 4. kvartal 2012. Antall og prosent	46
A12.	Utdanningsnivå og alder for personer utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori, 4. kvartal 2012. Antall	46
A13.	Utdanningsnivå og alder for personer utenfor arbeidsstyrken etter innvandringskategori 4. kvartal 2012. Prosent ¹	47
A14.	Utdanningsnivå etter alder for sysselsatte innvandrere i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall	47
A15.	Utdanningsnivå etter alder for sysselsatte innvandrere i 4. kvartal 2012, menn og kvinner. Antall og prosent.....	48
A16.	Utdanningsnivå fordelt på innvandringsgrunn for innvandrere utenfor arbeidsstyrken, 4. kvartal 2012. Prosent	48
A17.	Andel menn som er registrert ledig eller er utenfor arbeidsstyrken på forskjellige utdanningsnivå for noen av de største landene, 4. kvartal 2012. Prosent	49
A18.	Andel kvinner som er registrert ledig eller er utenfor arbeidsstyrken på forskjellige utdanningsnivå for noen av de største landene, 4. kvartal 2012. Prosent	49

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9112-8 (trykt)
ISBN 978-82-537-9113-5 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9112-8

9 788253 791128

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway